

Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen

Jaarverslag 2018

Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen

Adres: Postbus 1462, 9701 BL Groningen
E-mail: secretariaat@kocgroningen.nl
Website: www.kocgroningen.nl
Bestuursnummer: 53860
Brinnummers: 18FV: St. Michaëlschool met dependance St. Franciscus
18LM: Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers

Inhoud

Voorwoord	2
1. Inleiding	3
2. Missie en Visie	3
2.1. Code Goed Bestuur	4
3. Organisatie	5
4. Personeel	8
5. Onderwijs	14
5.1. Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers	14
5.2. St. Michaëlschool	16
5.3. Ondersteuningsstructuur en kwaliteitsbewaking KOC scholen ...	17
6. Identiteit	21
7. Materiële zaken en huisvesting	22
8. Financiën.....	25
8.1. Ontwikkeling van het leerlingenaantal	25
8.2. Vermogenspositie	26
8.3. Exploitatie 2018	27
8.4. Treasurybeleid	32
9. Continuïteitsparagraaf.....	33
10. Risicoparagraaf	36
11. Verslag toezichthouder t.b.v. het Jaarverslag 2018	40
Bijlage I: Verantwoording prestatiebox 2018	42
Bijlage II: Verantwoording passend onderwijs 2018	44
Bijlage III: Leerlingen per vestiging.....	46
Bijlage IV: Verantwoording inzet werkdrukmiddelen 2018	47
Bijlage V: Jaarrekening 2018	48

Voorwoord

Elk jaar legt het bestuur van de Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen (KOC) verantwoording af over de (beleids-)ontwikkelingen en de besteding van de aan haar toevertrouwde middelen in de vorm van een jaarverslag.

KOC hecht eraan om met deze vorm en inhoud te voldoen aan de eisen die de minister stelt in de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs en aan het eigen beleid, overeenstemmend met de *Code Goed Bestuur*. Dat beleid is gericht op volledige transparantie en open communicatie over doelen, ontwikkelingen en het beheer van de aan de stichting toevertrouwde middelen.

Het jaarverslag wordt voorgelegd aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Aan de Raad van Toezicht wordt om goedkeuring gevraagd. Het jaarverslag wordt aangeboden aan de minister van onderwijs en beschikbaar gesteld aan de diverse geledingen in de scholen en aan relevante relaties.

Dit jaarverslag bestaat uit een bestuursverslag en een jaarrekening en heeft betrekking op het kalenderjaar 2018. Dit jaar kenmerkte zich onder meer door de goede onderwijsresultaten en de positieve waardering van leerlingen en ouders voor de sociale veiligheid in de scholen. Met betrekking tot de KDS Bisschop Bekkers is de aandacht voor de beoogde renovatie van het gebouw geïntensiveerd, onder meer door de (inmiddels gehonoreerde) aanvraag van een subsidieproject Aardgasvrije Scholen. Voor de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool is de voorbereiding van de juridische overdracht van het gebouw gestart en is met ingang van augustus de eerste groep 5 gestart. Het bestuur heeft twee nieuwe leden mogen verwelkomen, zij brengen verfrissende perspectieven op KOC en haar besturing mee.

We wensen u veel leesplezier met dit verslag, dat wat ons betreft illustreert dat KOC ook in 2018 gefunctioneerd heeft als een solide en vitale leef- en leergemeenschap. Dat is in hoge mate te danken aan de collega's in de scholen, die elke dag met hart en ziel vormgeven aan ons onderwijs.

Aldus vastgesteld door het Bestuur d.d. _____

Herma Korfage

Voorzitter van het Bestuur

1. Inleiding

De Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen (KOC) is statutair gevestigd te Groningen en houdt kantoor te Groningen.

KOC bestuurt in de stad Groningen twee basisscholen met bij elkaar 589 leerlingen (teldatum 1/10/18): De St. Michaëlschool - met dependance St. Franciscus - en de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers. Beide scholen hebben hun eigen onderwijsconcept en vormen hun gemeenschap in verbinding met hun directe omgeving. Beide scholen gaan uit van een eigen identiteit die geworteld is in de katholieke-christelijke traditie. Vanuit die traditie zijn alle kinderen uit alle culturen welkom op onze scholen.

In elf hoofdstukken worden de diverse beleidsterreinen behandeld in kwalitatieve en kwantitatieve termen. Hierbij wordt voornamelijk teruggekeken op de voornemens die voor 2018 werden geformuleerd en op de realisatie daarvan en soms worden ontwikkelingen voor de toekomst toegelicht.

Het jaar 2018 kenmerkte zich onder meer door de goede onderwijsresultaten en de positieve waardering van leerlingen en ouders voor de sociale veiligheid in de scholen. Met betrekking tot de KDS Bisschop Bekkers is de aandacht voor de beoogde renovatie van het gebouw geïntensiveerd, onder meer door de (inmiddels gehonoreerde) aanvraag van een subsidieproject Aardgasvrije Scholen. Voor de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool is de voorbereiding van de juridische overdracht van het gebouw gestart en is met ingang van augustus de eerste groep 5 gestart. Het bestuur heeft twee nieuwe leden mogen verwelkomen, zij brengen verfrissende perspectieven op KOC en haar besturing mee.

De financiële ontwikkelingen en voortgang in de scholen van KOC in 2018 stemden tot tevredenheid. Er deden zich geen zaken met negatieve politieke of maatschappelijke impact voor.

2. Missie en visie

KOC is vanuit zijn statutaire opdracht gericht op het in stand houden, vormgeven en laten groeien van katholiek basisonderwijs in de stad Groningen. Bij groei gaat het dan om groei in de richting van meer kleinschalige scholen of schoollocaties en niet zozeer om groei in de richting van grotere scholen. De missie en visie van KOC luiden als volgt:

Missie: Wij geven vorm aan kleinschalig onderwijs, geworteld in de katholieke tradities, waarbij de aandacht voor het kind en de betrokkenheid van de ouders centraal staan.

Visie: Kleinschalig onderwijs en het reflecteren op de eigen identiteit zijn voor onze organisatie de leidraad voor het uitvoeren van de statutaire opdracht.

De aandacht voor gemeenschapszin uit zich in het onderwijs waar de leerling zich veilig en geborgen voelt; waar de leerkracht werkt vanuit een betrokken team en waar ouders zich verbonden voelen met de schoolgemeenschap. De gewaardeerde zelfstandigheid van de stichting en de inzet van een vrijwilligersbestuur zijn geen doel op zich, maar zijn de bestuurlijke vertaling van het streven naar kleinschaligheid en verbondenheid.

Deze missie en visie worden vertaald naar een meerjarenbeleid dat vervolgens wordt uitgewerkt in jaarplannen en gekwantificeerd in de begrotingen.

De uitgangspunten voor het meerjarenbeleid zijn de binding met de identiteit, de kleinschaligheid, de kwaliteit en de zelfstandigheid. Passend hierbij is een vrijwilligersbestuur (deels bestaand uit oud-ouders), het minimaliseren van bestuurskosten en een behoudend financieel beleid gericht op een gezonde balans. Het financieel beleid staat ten dienste van de uitvoering van deze uitgangspunten. Een gezonde financiële positie, een risicoloos vermogensbeheer en het maximaal benutten van de beschikbare middelen voor de kerntaken vormen de basis van het financieel beleid.

De directeuren van de scholen leggen hun plannen vast in schoolplannen. De huidige schoolplannen lopen van medio 2015 tot medio 2019. Het jaar 2018 was het vierde jaar van de vierjaren planperiode.

2.1 Code Goed Bestuur

Conform de wet "Goed onderwijs, goed bestuur" hanteert KOC een code van goed bestuur, dit betreft de code van de PO-Raad uit 2010. Deze *Code Goed Bestuur* is op 1 augustus 2017 met enkele wijzigingen opnieuw door de leden van de PO-Raad vastgesteld. KOC volgt de *Code Goed Bestuur* conform Artikel 2 en 3.

Artikel 2 – Verantwoordelijkheid ten aanzien van de code

1. De code is vastgesteld door de algemene ledenvergadering van de PO-Raad.
2. De leden van de PO-Raad onderschrijven deze code. Zij hanteren de uitgangspunten van de code bij hun dagelijks werk en gaan op verantwoorde wijze om met de vrijheid die deze code biedt.

Artikel 3 - Pas toe of leg uit

1. De leden van de PO-Raad zullen de bepalingen in deze code naleven.
2. Daar waar leden menen niet te kunnen voldoen aan de bepalingen in deze code maken zij aan hun belanghebbenden en het bestuur van de PO-Raad kenbaar in hoeverre niet voldaan is aan de bepalingen uit deze code en wat de reden daarvan is.

In de *Code Goed Bestuur* zijn basisprincipes vastgelegd die een beroep doen op de professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs.

De principes zeggen iets over de waarden die aan het gedrag en de cultuur ten grondslag liggen en over de kenmerken van de houding van waaruit betrokkenen handelen, zoals wederzijds respect, transparantie, dialoog, gezamenlijkheid en verantwoording. Deze principes nodigen uit om in dialoog met alle belanghebbenden te reflecteren op de bestuurlijke inrichting en op het handelen van bestuurders en managers. De code is niet alleen bedoeld voor bestuurders en managers, maar ook voor belanghebbenden binnen en buiten de school zoals leerlingen en hun ouders, personeel werkzaam op de school, bestuurders en ambtenaren van de gemeente of bijvoorbeeld collega-scholen binnen een bovenschools samenwerkingsverband.

KOC gaat uit van het principe van subsidiariteit waarbij verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie worden gelegd: Het bestuur laat ruimte aan directeuren, directeuren laten ruimte aan leerkrachten en leerkrachten geven ruimte aan de leerlingen.

“Goed bestuur” betekent het verkrijgen en behouden van het vertrouwen van de ouders, de gemeenschap, de overheid en politiek, zowel lokaal als landelijk. KOC voldoet aan de bepalingen en volgt de *Code Goed Bestuur*. De voorliggende verslaglegging is één van de middelen die worden ingezet om de gewenste transparantie en verticale en horizontale verantwoording vorm te geven. Andere manieren zijn o.a. de overleggen met de (G)MR en RvT, de websites van KOC en van de scholen en de “scholenopdekaart” website van de scholen.

KOC heeft een klachtenregeling. Deze klachtenregeling en de toelichting daarop worden beschikbaar gesteld via de websites van de scholen. In de klachtenregeling wordt o.a. aangegeven dat KOC aangesloten is bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs. In 2018 zijn er geen klachten binnengekomen.

3. Organisatie

Sinds de jaren '80 heeft KOC de huidige bestuursstructuur, gebaseerd op een vrijwilligersbestuur waaraan de directeuren verantwoording afleggen. Conform de wet “Goed onderwijs, goed bestuur” en de eigen statuten is er sinds 2012 een toezichthoudend orgaan in de vorm van een Raad van Toezicht. De organisatie bestond in 2018 uit de volgende onderdelen:

Het bestuur

Het bestuur is het bevoegd gezag van de scholen en is de werkgever van het personeel. De bestuurders worden benoemd voor vier jaar. Een volgens het rooster aftredend bestuurslid is onmiddellijk, doch ten hoogste tweemaal, herbenoembaar. Op 19-6-2018 zijn Leontien Enkelaar en Govert Tiddens toegetreden tot het bestuur. Gert Kortekaas en Cees Holtman zijn op 1-10-2018 teruggetreden uit het bestuur.

Naam	Functie	Datum in functie	Datum mogelijke herbenoeming	Datum (uiterlijk) uit functie
Herma Korfage	Voorzitter, Lid	01-01-2014	01-01-2022 (2 ^e)	01-01-2026
Wietse Blink	Penningmeester	01-10-2016	01-10-2020 (1 ^e)	01-10-2028
Loes Lestestuiver	Secretaris	26-08-2010	---	26-08-2022
Gert Kortekaas	Lid	27-03-2007	---	01-10-2018
Cees Holtman	Lid	27-03-2007	---	01-10-2018
Dick Vogel	Lid	21-03-2012	21-03-2020 (2 ^e)	21-03-2024
Victor Scheijde	Lid	15-09-2017	15-09-2021 (1 ^e)	01-01-2026
Leontien Enkelaar	Lid	19-06-2018	19-06-2022 (1 ^e)	19-06-2030
Govert Tiddens	Lid	19-06-2018	19-06-2022 (1 ^e)	19-06-2030

Het bestuur vergaderde in 2018 elf keer. Daarnaast werd in kleine comités overlegd over deelonderwerpen en werd deelgenomen diverse overlegorganen. KOC participeert onder andere in het Breed Besturen Overleg van de gemeente Groningen, het visievormende 'College van Onderwijs', de werkgroep Huisvesting Onderwijs, de Stuurgroep Vensterscholen, het regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 20.01 en het RTC Groningen.

De leden van het bestuur ontvangen een vaste vergadervergoeding van €370 per jaar en een computervergoeding van €150 per jaar. Deze worden in december beschikbaar gesteld.

Het bestuur wordt ondersteund door een bestuursmanager. De personele en financiële administratie van KOC wordt verzorgd door het Onderwijsbureau Meppel.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is het wettelijk voorgeschreven toezichthoudend orgaan. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaren en treden af volgens een door de Raad van Toezicht op te maken rooster. Een volgens het rooster aftredend lid van de Raad van Toezicht is onmiddellijk, doch ten hoogste tweemaal, herbenoembaar. In verband met de continuïteit heeft de Raad van Toezicht sinds september 2016 een wisselend rooster van aftreden opdat er niet drie raadsleden in een en hetzelfde jaar en op dezelfde datum vertrekken.

Naam	Functie	Benoeming	Datum mogelijke herbenoeming	Datum uiterlijk uit functie	Portefeuille
Cees Grol	Voorzitter	12-6-2012	12-6-2019 (2 ^e)	12-6-2023	Organisatie & Onderwijs
Harry Rietman	Secretaris	12-6-2012	---	12-6-2022	Financiële & Materiele zaken
Han Bakker	Lid	12-6-2012	12-6-2020 (2 ^e)	12-6-2024	Identiteit
Saskia van Dijk	Lid	28-10-2015	28-10-2019 (1 ^e)	28-10-2027	Personele zaken

Harry Rietman heeft rondom zijn herbenoemingsdatum van 12-6-2018 aangegeven voor een tweede termijn beschikbaar te zijn, hetgeen met grote instemming in de Raad is ontvangen. Wel heeft hij de aantekening gemaakt deze termijn niet volledig uit te zitten en ter wille van een goede vervangingsprocedure zijn terugreden ruim van tevoren aan te kondigen.

De leden van de Raad van Toezicht worden, met uitzondering van een vergadervergoeding, niet bezoldigd. Een vaste vergadervergoeding van € 150 per jaar wordt in december beschikbaar gesteld. Zie hoofdstuk 11 voor het verslag van de toezichthouder.

Directie en directeurenoverleg

De twee scholen worden geleid door een eigen directeur, vrijgesteld van onderwijstaken. De directeuren zijn ingeschreven in het schoolleidersregister. Ze voldoen aan de registratie-eisen en zijn geregistreerd als RDO.

Naam van de school	Directeur
Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers	Wally van der Vlugt
St. Michaëlschool en dependance St. Franciscus	Arianne Wijninga

De directeuren overleggen ongeveer viermaal per jaar met het voltallige bestuur tijdens reguliere bestuursvergaderingen. Daarnaast nemen ze deel aan het onderwijsoverleg (2 bestuursleden met portefeuille onderwijs, directeuren, bestuursmanager; ongeveer 4 x p/j) en de financiële P&C cyclus (penningmeester, adviseur OBM, directeuren, bestuursmanager: ongeveer 5 x p/j). De directeuren werken in hun eigen school met een managementteam dat als klankbord voor de directeur fungeert, de vergaderingen van het team voorbereidt en coördinatietaken verricht.

Medezeggenschapsraden en Ouderraden

De twee scholen hebben elk een MedezeggenschapsRaad (MR), bestaande uit vertegenwoordigers van het personeel en ouders. Op beide scholen is ook een OuderRaad (OR) actief. De Gemeenschappelijke MedezeggenschapsRaad (GMR) wordt gevormd door een vertegenwoordiging van de MR-en. De GMR vergadert vier keer per jaar.

Verbonden partijen

KOC heeft als verbonden partij Stichting samenwerkingsverband PO 20-01.

4. Personeel

De ontwikkeling en de dynamiek van het basisonderwijs vragen om personeelsleden die zich voortdurend blijven ontwikkelen binnen hun vakgebied. KOC wil een goede werkgever zijn voor haar werknemers. De medewerkers krijgen ruimte voor individuele scholing en de teams volgen regelmatig gezamenlijke scholing, gekoppeld aan inhoudelijke ontwikkelingen die beschreven worden in de School- en Jaarplannen.

Integraal Personeelsbeleid

Het integraal personeelsbeleid van KOC is gericht op het regelmatig en systematisch afstemmen van de inzet, kennis en bekwaamheden van de medewerkers op de inhoudelijke en organisatorische doelen van de school. Binnen integraal personeelsbeleid kan 'integraal' op drie manieren worden geïnterpreteerd. Het betekent:

1. Dat er voldoende afstemming is tussen de doelen van de school en de ontwikkeling van de individuele medewerker.
2. Dat personeelsmanagementinstrumenten die gericht zijn op personeelsbeheer en -zorg en de ontwikkeling van medewerkers, elkaar op logische wijze ondersteunen dan wel versterken.
3. Dat verschillende betrokkenen (bestuur, schoolmanagement en medewerkers) ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en met voldoende vaardigheden een bijdrage leveren aan het realiseren van het personeelsbeleid.

KOC maakt gebruik van het digitale HRM systeem Coo7. Dit systeem bestaat uit een samenhangend geheel van instrumenten en middelen gericht op de ontwikkeling van individuele medewerkers.

Op 1 augustus 2006 is de Wet BIO (Wet op beroepen in het onderwijs) ingegaan. Deze wet bevordert dat het onderwijspersoneel aan een bepaalde minimumkwaliteit blijft voldoen. Het gaat dus niet alleen om bekwaam zijn, maar ook om bekwaam blijven. De resultaten van de inspanningen om bekwaam te blijven worden door de medewerkers binnen het Coo7 systeem in een persoonlijk bekwaamheidsdossier vastgelegd en bijgehouden.

Hetzelfde systeem wordt ook gebruikt voor de gesprekkencyclus (o.a. functionerings-, voortgangs-, afstemmings-, beoordelingsgesprekken, persoonlijke ontwikkelingsplannen).

Func tiemix

De "functiemix" is de verdeling van leerkrachten (in voltijdbanen, fte's) over de verschillende salarisschalen (LA, LB en LC). In het basisonderwijs zitten verreweg de meeste leerkrachten in LA. Het streven is naar minimaal 40% LB en 2% LC leerkrachten (of 46% LB en 0% LC). KOC volgt met het percentage LB leerkrachten ongeveer de landelijke trend (het ene jaar er iets boven, het andere jaar er iets onder). Deze percentages zijn in te zien via <https://database.functiemix.nl/>. Voor een overzicht zie de volgende tabel.

Landelijk	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Doel
LA	93,1	85,8	82,0	78,6	75,5	74,1	73,6	72,9	58,0
LB	6,8	14,0	17,9	21,1	24,2	25,5	26,0	26,7	40,0
LC	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	2,0
KOC	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Doel
LA	100,0	80,8	80,9	80,5	78,9	72,0	73,3	75,4	58,0
LB	-	19,2	19,1	19,5	21,1	28,0	26,7	24,6	40,0
LC	-	-	-	-	-	-	-	-	2,0

In 2018 zijn de verplichte functiemix percentages uit de CAO verdwenen en zijn de normfuncties LA, LB en LC vervangen door L10, L11 en L12. Alle leerkrachten zijn daarmee naar een nieuwe hogere loonschaal gegaan. Zo liggen de salarissen in de nieuwe schaal L10 op hetzelfde niveau – of iets hoger – als de oude salarisschaal LB. Toch heeft KOC heeft medio 2018 besloten om een viertal vacatures voor "LB" functies (=L11) open te stellen. Deze functies kennen een profiel dat aansluit bij beoogde onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen c.q. beleidsspeerpunten in de scholen. Daarvan zijn er in 2018 drie ingevuld.

Aansluiting bij vervangingspool van RTC Groningen

In verband met de ketenbepaling van de WWZ is KOC per 1-8-2016 aangesloten bij de vervangingspool van RTC Groningen. Dit betekent dat een aantal medewerkers van KOC (in vaste of tijdelijke dienst) werkzaam zijn in deze pool. Ook in 2018 was er sprake van een behoorlijke uit/doorstroom naar reguliere plekken binnen zowel de eigen als andere scholen. Hierdoor moesten steeds weer nieuwe kandidaten worden gezocht. Dat bleek steeds lastiger vanwege de toegenomen krapte op de arbeidsmarkt. Gemiddeld heeft KOC in 2018 0.75 fte (= 2%) in dienst gehad in de RTC vervangingspool. Net als het grootste deel van de besturen binnen RTC Groningen bleef KOC daarmee onder het streefcijfer van minimaal 4% in de RTC-pool. Voor het primair onderwijs is de ketenbepaling voor vervanging bij ziekte met ingang van het schooljaar 2018-2019 komen te vervallen.

Eind 2018 heeft RTC Groningen aangegeven dat de RTC vervangingspool geleidelijk zal worden afgebouwd (waarbij het minimum percentage van 4% wordt losgelaten) en dat de koers van RTC zal worden verlegd naar arbeidsmarktbeïnvloeding.

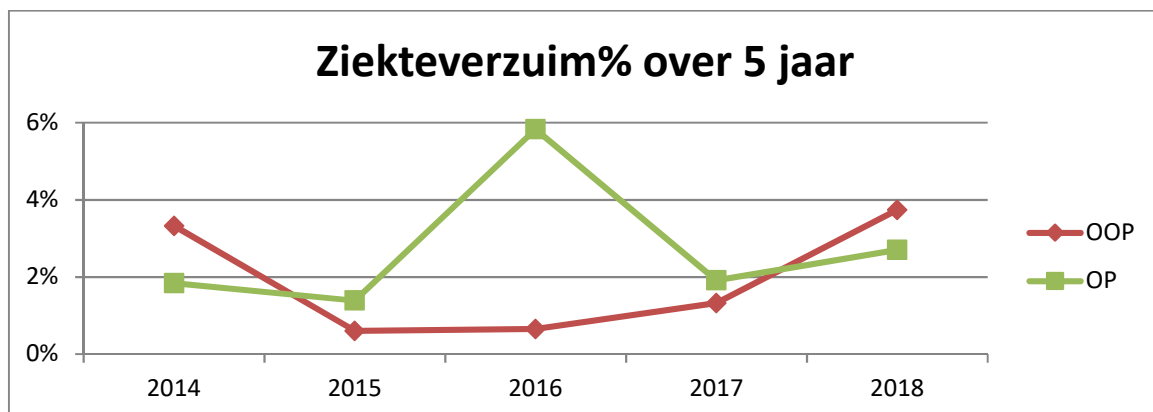
Ziekteverzuim

Onderstaande tabel laat zien dat de dalende trend na 2010 heeft geresulteerd in een laag ziekteverzuim tussen 1 en 3 procent in de jaren 2012 t/m 2018. Uitzondering vormt het jaar 2016 met een ziekteverzuim van 4,3% door twee langdurig zieken in de eerste helft van dat jaar. Het ziekteverzuim binnen KOC valt daarmee (ruim) onder het sectorgemiddelde van 5%.

Ziekteverzuim (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kort (1-7 dagen)	0,6	1,0	1,0	1,0	0,7	0,7	0,4	0,3	0,3
Middel (8-42)	0,3	0,4	0,2	0,4	0,1	0,3	0,2	0,7	0,5
Lang (43-365)	4,9	1,2	0,5		1,2	0,1	3,8	0,7	2,0
Zeer Lang (>365)	2,2	2,2							
Totaal %	8,1	4,7	1,7	1,4	2,0	1,1	4,3	1,7	2,8

Het ziekteverzuim bedroeg over het jaar 2018 gemiddeld 2,8%. Hiervan had 0,3% betrekking op kort verzuim. Het verzuim van middellange en lange termijn was respectievelijk 0,5% en 2,0%.

In onderstaande grafiek staat aangegeven hoe het verzuimpercentage zich de laatste 5 jaar per functiecategorie heeft ontwikkeld. Het verzuim van het Onderwijs Personeel (OP) is na een tijdelijke toename in 2016 weer terug op het lage niveau van rond de 2%. Het verzuim van het Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP) is het afgelopen jaar iets toegenomen. Binnen de functiecategorie Directie (DIR) is in deze periode geen sprake geweest van ziekteverzuim.

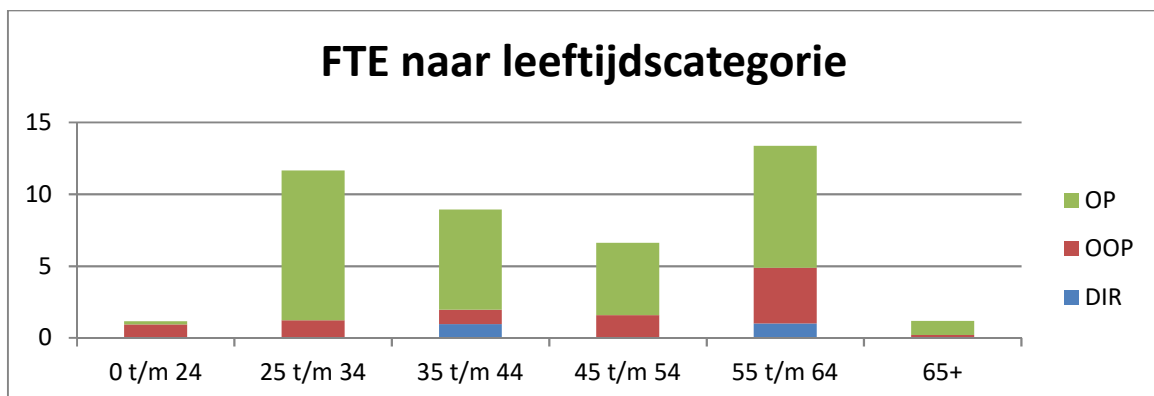
Personeelsgegevens

In 2018 had KOC gemiddeld 61 personeelsleden in dienst verdeeld over 42,93 FTE (vervanging niet meegenomen). Deze formatie bestond voor 75,0% uit Onderwijzend Personeel (OP), voor 20,5% uit Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP) en voor 4,5% uit Directie (DIR).

Leeftijdscategorie	FTE OOP	FTE OP	FTE DIR	FTE Totaal	Percentage
15-24	0,92	0,23		1,15	2,7
25-34	1,22	10,43		11,65	27,1
35-44	1,00	6,98	0,95	8,93	20,8
45-54	1,58	5,05		6,63	15,4
55-64	3,88	8,50	1,00	13,38	31,2
65+	0,20	0,99		1,19	2,8
Totaal FTE	8,80	32,18	1,95	42,93	
Percentage	20,5	75,0	4,5		

Vrouwen zijn bij KOC ruim in de meerderheid (2017: 68%; 2018: 72%). Toch werken er nog relatief veel mannen bij KOC (2017: 32%; 2018 28%). Landelijk is dit gemiddeld ongeveer 19%.

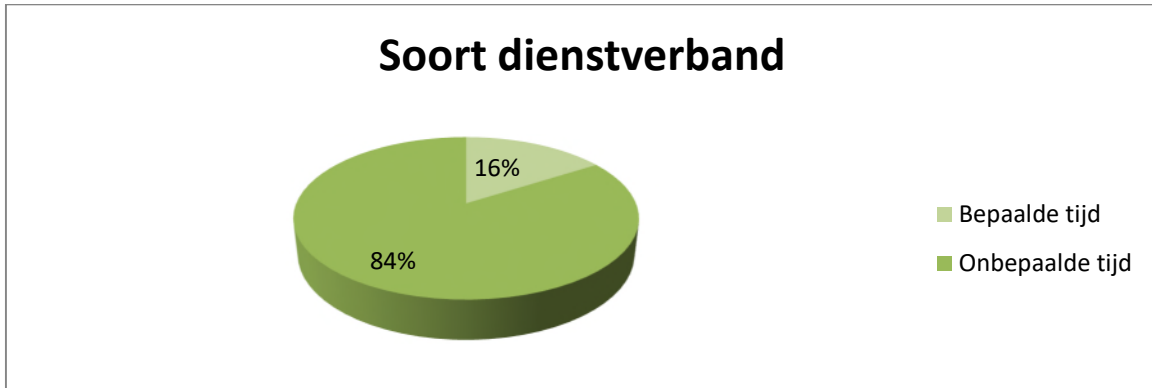
De leeftijdsopbouw van het personeelsbestand van KOC wordt in onderstaande grafiek in beeld gebracht.

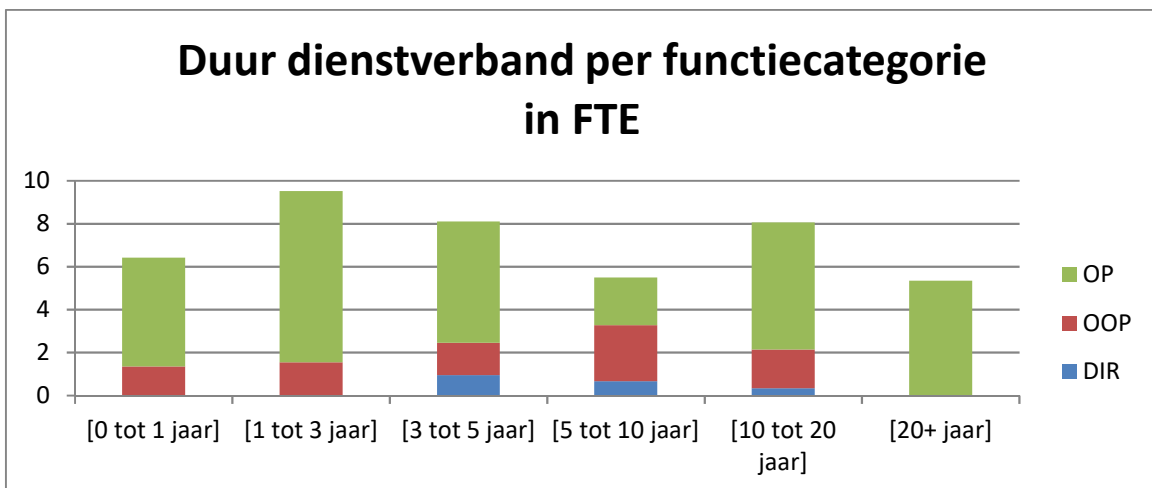
Met 13,38 FTE (31,2%) is de leeftijdscategorie van 55-64 de grootste. Een deel van deze medewerkers maakt gebruik van de BAPO-regeling. Deze regeling is in 2014 vervangen door de regeling Duurzame Inzetbaarheid. De 55-64 categorie wordt gevolgd door de leeftijdscategorie van 25-34 (11,65 FTE, 27,1%).

Bestuur en directeuren van KOC houden rekening met wisselingen binnen en uitbreiding van het personeel in de nabije toekomst. Gezien de leeftijdsopbouw binnen KOC wordt de komende jaren een geleidelijke uitstroom van werknemers verwacht. Samen met de verwachte groei van het aantal leerlingen zal dat in de toekomst zorgen voor de mogelijkheid om regelmatig nieuwe werknemers aan te stellen.

Dit is iets wat ook in de afgelopen jaren al zichtbaar werd. Door het vertrek van vaste leerkrachten, de groei van het aantal leerlingen (met name op de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool) en door deelname aan de vervangingspool van RTC Groningen heeft KOC ook weer in 2018 een aantal nieuwe leerkrachten kunnen aanstellen.

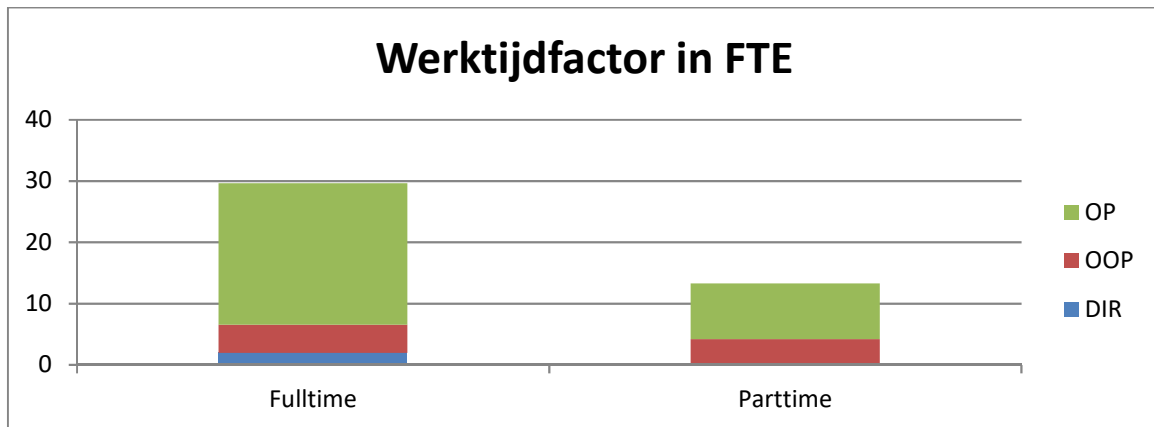

Uit de grafiek hierboven kan worden afgelezen dat 84% van de FTE's betrekking heeft op een dienstverband van onbepaalde tijd. Bij 16% van de FTE's is er sprake van bepaalde tijd. Een groot deel hiervan komt voor rekening van de tijdelijke eerste aanstelling van nieuwe leerkrachten. Bij goed functioneren wordt deze aanstelling omgezet in een vast dienstverband. Een ander deel komt voort uit de noodzaak van een flexibele schil om eventuele toekomstige krimp of het wegvallen van subsidies (bv. van de gemeente) te kunnen opvangen.

Het totaal van 42,93 FTE is in bovenstaande grafiek onderverdeeld naar de duur van het dienstverband. Een belangrijk deel van het personeel is al langer in dienst is bij KOC. Daarnaast zien we een duidelijke toename van de categorie dienstverband van 0-1 jaar, 1-3 jaar en 3-5 jaar. Door vertrek en pensionering van leerkrachten en de groei van het aantal leerlingen heeft KOC de laatste jaren veel nieuwe leerkrachten kunnen aanstellen.

In onderstaande grafiek is de verhouding parttime FTE en fulltime FTE in beeld gebracht. Parttimers zijn personeelsleden met een aanstelling kleiner dan 0,8 FTE. De parttime ratio – de verhouding van parttime FTE ten opzichte van het totaal FTE – is ongeveer 31%.

Herbenoemingsverplichting

Schoolbesturen zijn conform de regelgeving in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) verplicht om hun vacatures met voorrang aan te bieden aan (ex)werknemers, die zijn aangemeld als eigen wachtgelders. Eigen wachtgelders zijn (ex)werknemers, die vanuit de afloop van een dienstverband bij KOC, een ontslaguitkering ontvangen. Op dit moment heeft KOC geen eigen wachtgelders aan wie vacatures met voorrang dienen te worden aangeboden.

5. Onderwijs

Het onderwijs van de scholen wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het onderwijs richt zich op de emotionele en cognitieve ontwikkeling, op het ontwikkelen van de creativiteit en op het verwerven van de noodzakelijke kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden.

De scholen streven naar adaptief onderwijs waarbij de leerling centraal staat. Uitgangspunt is dat rekening gehouden wordt met individuele verschillen tussen leerlingen. Deze individuele verschillen leiden tot het geven van onderwijs en zorg op maat, zoveel mogelijk binnen de groep.

Beide scholen hebben een zorgstructuur waarbij handelingsgericht werken het uitgangspunt is.

5.1 Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers

Daltonschool: De kenmerken van het Daltononderwijs zijn: Verantwoordelijkheid, Zelfstandigheid, Samenwerken, Effectiviteit/doelmatigheid en Reflectie/evaluatie. De school begeleidt kinderen in het ontwikkelen van ik-doelen op zowel het gebied van gedrag als op cognitief gebied. Reflectie op en evaluatie van eigen gedrag en werk is daarbij een middel.

Opbrengsten: Uit een trendanalyse van de tussenopbrengsten blijkt dat er sprake is van een stijging van de resultaten op technisch lezen, spelling en rekenen en een lichte stijging van de resultaten op begrijpend lezen. De eindopbrengsten van de Citotoets in groep 8 lagen in 2018 met 537,2 net als vorig schooljaar boven de bovengrens van de schoolgroep en boven het landelijk gemiddelde. De resultaten waren naar wat we van deze groep 8 konden verwachten.

Diepteanalyse: Intern begeleider, directie en team analyseren ieder jaar in februari en juni de opbrengsten van de citotoetsen van het citovolgsysteem. De analyses en aandachtspunten zijn besproken in het team. Deze worden vervolgens meegenomen in de ambitiegesprekken en de volgende diepteanalyse.

Ambitiegesprekken: In maart en november 2018 hebben de intern begeleider en de directeur ambitiegesprekken gevoerd met de leerkrachten. De leerkrachten naar welke kinderen ze op een hoger niveau kunnen krijgen. Tevens stellen ze doelen voor de volgende periode.

SOP: Het SOP 2015-2019 (School OndersteuningsPlan) geeft een omschrijving hoe de zorg op de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers is georganiseerd. In 2019 wordt het SOP bijgesteld voor de periode 2019-2023. Deze zal ter advies voorgelegd worden aan de GMR en definitief vastgesteld door het bestuur.

Nieuwe Methodes: Success for All is in 2018 uitgebreid met groep 7. Daar wordt de pilot begrijpend lezen uitgevoerd. De groepen 3 werken met de nieuwste versie van Veilig Leren Lezen de KIMversie.

Scholing: De school heeft in 2018 aandacht besteed aan zowel individuele als teamscholing.

- Het team heeft twee Cultuur en identiteitsstudiedagen gehad.
- De intern begeleider en de brugfunctionaris zijn begonnen met de scholing Klassenkracht. Hierdoor krijgen ze meer handvatten om een sociaal emotioneel gedragsplan op te zetten.
- Een leerkracht doet de master Innovatie in het onderwijs.
- Twee leerkrachten zijn begonnen met de scholing voor hun Daltoncertificaat.
- Het team is begonnen met scholing omtrent hoogbegaafdheid en meerpresteerders.
- De kleuterleerkrachten en intern begeleider zijn naar een conferentie geweest over "Jongens in het onderwijs".

Provinciale audit

Op 6 november 2018 is de school bezocht door een provinciaal auditteam. We hebben positieve feedback gekregen en onze aandachtspunten bevestigd gezien. Het samenwerkend leren kan nog verder worden ontwikkeld en de differentiatie en directe evaluatie moet zichtbaarder worden in het weekrooster en in de klas.

Vacature taalspecialist (L11)

Nadat een interne vacature hiervoor was uitgezet is deze functie per 01-10-2018 ingevuld.

Brugfunctionaris: Ook in 2018 kon de inzet van de brugfunctionaris worden gecontinueerd. Dit keer gesubsidieerd vanuit Armoedebeleid en ouderbetrokkenheid van de gemeente Groningen en voor een klein deel vanuit het Wijkplan Positief Opvoeden SPT. De brugfunctionaris vergroot de ouderbetrokkenheid. Tevens krijgen wij als school een goed beeld van gezinnen die extra aandacht en ondersteuning behoeven. Daarnaast komen nieuwe zorggezinnen sneller in beeld. Aandacht voor ouders, hun hulpvraag, (vroeg)signalering van problemen, proactief inspelen op eventueel komende problemen zorgen ervoor dat het netwerk rondom de kinderen steviger wordt. Zo is er bijvoorbeeld een intensieve samenwerking met de naschoolse activiteiten, de jeugdverpleegkundige en het CJG. Het netwerk rondom de school is groot en de contacten worden steeds meer aangetrokken. Kinderen en ouders weten dat ze gezien worden. Een ander speerpunt van de brugfunctionaris blijft de ouderbetrokkenheid rondom VVE (vroeg- en voorschoolse educatie). De brugfunctionaris organiseert ouderbijeenkomsten rondom de thema's in de klassen en werkt daarbij met VVE Thuis. Ouders worden daardoor actief betrokken bij de thema's die in de kleutergroepen aan de orde zijn.

We zijn begonnen om de brugfunctionaris meer in te zetten in de overgang naar het Voortgezet Onderwijs. We doen mee met de pilot 5-50.

Schakelklas/schakelgroep: De gemeentelijke subsidie voor schakelgroepen (m.n. voor kinderen uit groep 2) is ook in 2018 toegekend. In de organisatie betekent dit dat kinderen (die te laag scoren en naar verwachting beter zouden kunnen) in de schakelklas 10 uur intensief worden begeleid. Daarnaast is er een groep kinderen die minder laag scoren maar ook gebaat zijn met extra taalbegeleiding. Deze schakelgroep wordt 10 uur in de week getutord. Dit is mogelijk omdat een deel van de subsidie wordt ingezet voor extra handen in de kleuterklassen. Voor 2018 is ook subsidie voor een schakelklas groep 4 toegekend. Dat betekent meer handen in de klas. De expertise van de logopediste wordt ingezet en extra handen in de klas maken het mogelijk extra aandacht te besteden aan NT2 kinderen.

Samenwerking met de kinderopvang Kids First COPgroep en de SKSG Melkweg: Er is een beleidsplan en jaarwerkplan voor VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie). De doorgaande lijn is belangrijk in verband met het aanbod aan de kinderen en het bevorderen van ouderbetrokkenheid. De samenwerking verloopt steeds beter. Er is met inzet van een extra VVE subsidie een buitenspeelplek voor drie t/m zesjarigen ontwikkeld. De drie organisaties hebben samen de spelmateriaal hiervoor uitgezocht. Hierop wordt verder doorgeborduurd door gezamenlijk een visie (a la Reggio) te ontwikkelen over een belevingstuin en deze samen in te richten. Ook dit wordt gedeeltelijk gesubsidieerd.

5.2 St. Michaëlschool

Opbrengsten: De St. Michaëlschool behoort qua populatie leerlingen tot de groep scholen die hoger scoren dan het landelijk gemiddelde. De school heeft dan ook de ambitie om met haar eindopbrengsten niet alleen hoger te scoren dan het landelijk gemiddelde, maar ook hoger dan het gemiddelde van scholen die qua populatie leerlingen vergelijkbaar zijn met de St. Michaëlschool. Hoewel de score van 2018 boven het landelijk gemiddelde ligt (534,9), is de ambitie niet gehaald om hoger te scoren dan scholen die qua populatie vergelijkbaar zijn. Deze score was door ons verwacht gezien de trendanalyse van deze groep.

Diepte analyse Tussenopbrengsten: De tussenopbrengsten zijn in de teamvergadering geanalyseerd. Tijdens deze analyse kijken de leerkrachten naar een eventuele oorzaak van daling/stijging in de resultaten. Ook wordt er gezamenlijk gekeken naar een mogelijke interventie in de groep. De analyses worden per groep vastgelegd in het document opbrengsten, hiervoor wordt WMK-po gebruikt.

Ambitiegesprekken: In 2018 hebben de intern begeleider en de directeur weer de ambitiegesprekken gevoerd met de leerkrachten. Doel is om de leerkrachten de groep te laten evalueren aan de hand van interpretatievragen over de verdeling van de verschillende niveaus en vaardigheidsscores bij toetsafnames. Daarnaast wordt er aan de hand van analysevragen gekeken naar factoren in de groep die invloed kunnen hebben op de behaalde resultaten en hoe de leerlingen scoren in vergelijking met vorige toetsmomenten.

Op grond hiervan formuleren de leerkrachten doelen voor de komende periode. Deze ambitiegesprekken worden 2 x per jaar gevoerd (in februari en september).

SOP: In 2018 is het SchoolOndersteuningsPlan (SOP) geactualiseerd. Het SOP geeft een omschrijving van de zorg en ondersteuning die door St. Michaëlschool wordt geleverd en hoe dit georganiseerd is. Het geactualiseerde plan is voor advies voorgelegd aan de GMR en definitief vastgesteld door het bestuur.

Nieuwe methodes: Er zijn in 2018 geen nieuwe methodes aangeschaft.

Scholing: Verschillende teamleden hebben cursussen/conferenties gevolgd:

- Studiemiddag 'Muziek in de klas' wordt teambreed op school gevolgd.
- Passend onderwijs in 1 dag door IB'ers.
- Een studiemiddag voor groep 1 t/m 4. Deze wordt begeleid door de Stenden Hogeschool (Margot Lambers en Ineke Oenema). Zij begeleiden het proces van opbrengstgericht werken in de onderbouw en een rijke leeromgeving.
- Werken in ESIS o.a. het maken van digitale rapporten.
- Directie: Visie, verbinding, verbeelding cultuuronderwijs.
- Er is een collega gestart met de cursus rekenonderwijs.
- Er is een collega gestart met de cursus hoogbegaafdheidsspecialist.
- Directie en intern begeleiders: flietsbezoeken.
- Opleiding interne begeleiding.

Dependance St. Franciscus:

Deze locatie bestaat per 01-08-2017 uit de volgende groepen: Kikkers, Vlinders, Ooievaars groep 3 en groep 4 en groep 5.

Vacatures specialisten (L11)

Er zijn drie interne vacatures uitgezet voor specialisten; Jonge kind specialist, rekenspecialist en cultuurspecialist. De vacatures voor jonge kind specialist en rekenspecialist zijn per 1-10-2018 ingevuld. De vacature voor cultuurspecialist staat nog open.

Provinciale Audit

Op 8 november heeft een provinciaal auditteam een audit afgenomen. Beide locaties zijn door het auditteam bezocht. De school kan zich nog verbeteren in het didactisch handelen.

5.3 Ondersteuningsstructuur en kwaliteitsbewaking KOC scholen

In het Referentiekader Passend Onderwijs is de organisatie van de ondersteuningsstructuur beschreven vanuit twee niveaus: basisondersteuning en extra ondersteuning. In de organisatie van de ondersteuning voor leerlingen gebruiken de KOC scholen deze twee niveaus. Een uitgebreide beschrijving van de organisatie van de ondersteuning is terug te vinden in het Schoolondersteuningsprofiel van de beide scholen waarmee in het schooljaar 2011-2012 een begin is gemaakt.

Het Schoolondersteuningsprofiel is voltooid in het schooljaar 2013-2014. In 2015 is een herziene versie geschreven voor de schooljaren 2015-2019 en in het schooljaar 2018-2019 geactualiseerd. Hierin zijn de ambitiegesprekken opgenomen, de manier waarop externe deskundigen aangetrokken worden en de veranderde procedures rondom plaatsing SBO/SO.

In de Schoolondersteuningsprofielen staan ook de visies op Passend Onderwijs beschreven en hetgeen de scholen verstaan onder een leerling met extra ondersteuningsbehoefte. Kern hiervan is dat de scholen ernaar streven dat de leerkrachten in staat zijn gedifferentieerde ondersteuning te kunnen geven en dat er een proactief ondersteuningssysteem gehanteerd wordt om daarmee een goed onderwijsrendement mogelijk te maken. Zie voor uitgebreide informatie de Schoolondersteuningsprofielen van de beide scholen.

Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen, eventueel met passende zorg, in de gewone basisschool blijven, werken scholen samen in Samenwerkingsverbanden. In het kader van de wet op Passend Onderwijs die per 1 augustus 2014 is ingevoerd, maken de KOC scholen deel uit van het per die datum gevormde regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs 20.01.

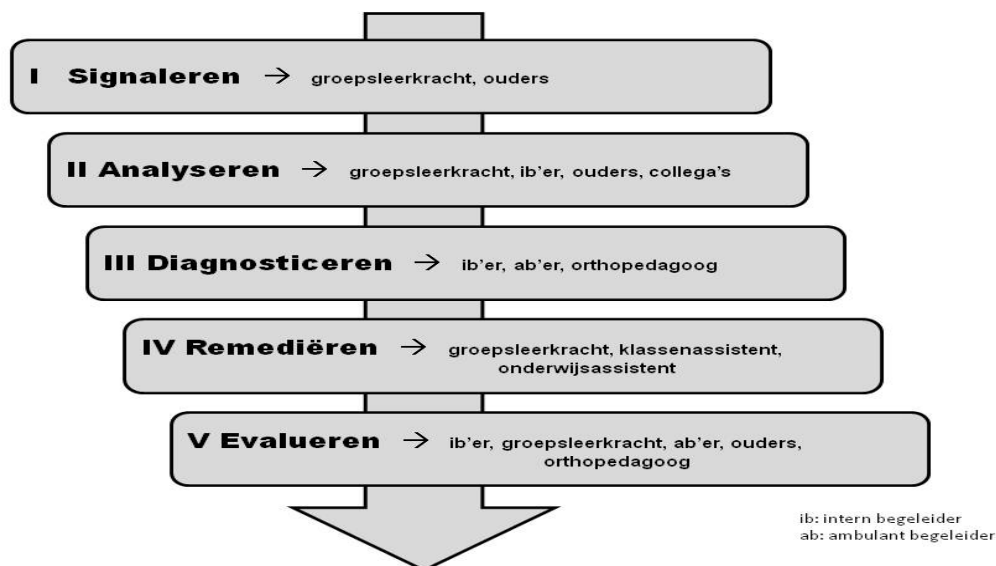
Voor de inhoudelijke voorbereiding op de uitvoering van Passend Onderwijs is gewerkt aan het inrichten van een rechtspersoon, het inrichten van de ondersteuningsplanraad en het opstellen van een ondersteuningsplan. In april 2014 heeft de Stichting Samenwerkingsverband 20.01 het Ondersteuningsplan 2014-2018 gepresenteerd. In dit ondersteuningsplan staat hoe er binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs in het basis en speciaal (basis) onderwijs voor alle leerlingen georganiseerd wordt zodat iedere leerling naar school kan. De definitieve ondersteuningsplanraad (medezeggenschap) is per 1 augustus 2014 aangetreden waarin zowel personeel van de scholen binnen het Samenwerkingsverband als ouders van leerlingen vertegenwoordigd zijn.

Vanaf 1 januari 2010 zijn de KOC scholen aangesloten bij het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd Groningen, verwijsindex in de provincie Groningen. Het systeem helpt professionals bij het vroegtijdig signaleren van problemen en het maakt de samenwerking tussen organisaties minder vrijblijvend door één organisatie aan te wijzen die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de zorg. De intern begeleiders zijn de signaalgevers van de school. Ook zijn de leerkrachten geïnformeerd over de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en hanteren beide scholen daarvoor een stappenplan.

Alle vormen van onderwijsondersteuning vragen van de leerkrachten dat zij de ontwikkeling van de kinderen systematisch volgen, handelingsgericht werken en eventuele problemen vroegtijdig signaleren. Alle leerlingen (vanaf groep 3) worden door middel van het Leerling Volg Systeem (LOVS) van Cito in kaart gebracht en gevolgd. De kinderen van de schakelgroepen op de Katholieke Basisschool Bisschop Bekkers worden ook midden en eind groep 2 getoetst. (Voor de schakelklassubsidie is dit een vereiste.)

Dit Leerling Volg Systeem geeft een beeld van de ontwikkeling van een leerling op elk willekeurig moment tijdens zijn of haar schoolloopbaan en dient ter signalering en analyse. Voor de groepen 1 en 2 wordt op de St.Michaëlschool gebruikt gemaakt van het observatie- en registratiesysteem KIIJK om leerlingen te volgen in hun ontwikkeling. Op de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers wordt gebruik gemaakt van Pravoo voor de groepen 1 en 2 en is de school bezig de EKO doelen schoolspecifiek te formuleren.

Twee keer per jaar worden er analyses gemaakt op schoolniveau van de resultaten van de Cito-toetsen. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat gebruikt wordt voor het maken van een plan van aanpak. Daarnaast komen de resultaten op groepsniveau aan de orde tijdens de ambitiegesprekken tussen de directeur, intern begeleider en de leerkracht. De Cito eindtoets wordt teambreed geanalyseerd op zowel leerlingniveau als opbrengsten van acht jaar onderwijs.

Hierboven staat het stappenplan van de leerlingenzorg weergegeven. De intern begeleider draagt zorg voor de coördinatie en de activiteiten in het kader van de leerlingenzorg en de analyses op schoolniveau.

Kwaliteitszorg (intern en extern)

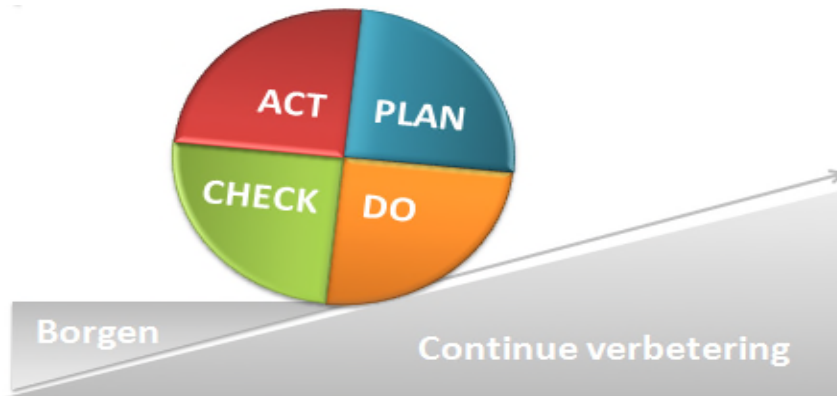
De kwaliteitszorg richt zich op het voortdurende proces van zorgvuldig plannen en gezamenlijk werken aan verbetering en vernieuwing van één of meer onderdelen van kwaliteitsgebieden uit de drie niveaus in de school:

- het primaire proces: op groepsniveau;
- het secundaire proces: op schoolniveau;
- het tertiaire proces: op directieniveau en bovenschools niveau.

Met kwaliteitszorg wordt bereikt dat:

- de school gericht werkt aan de kwaliteit van haar onderwijs;
- leerkrachten zich verantwoordelijk voelen voor de resultaten/opbrengsten en dat zij inzien dat de stappen die genomen moeten worden om de kwaliteit van hun onderwijs te verbeteren/verhogen, een plaats hebben in de gestructureerde kwaliteitszorg.

Bij het proces van plannen en uitvoeren van de kwaliteitsbevorderende activiteiten maken de scholen gebruik van de zogeheten PDCA-cyclus van William Edwards Deming (zie onderstaande figuur).

De cyclus beschrijft vier stappen die gezamenlijk zorgen voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Het cyclisch karakter van de stappen zorgt ervoor dat het onderwerp van kwaliteitsverbetering continue onder de aandacht blijft. De directie ziet erop toe dat de volgende vier opeenvolgende stappen worden gezet:

- PLAN: Stellen van doelen en plannen van activiteiten.
DO: Uitvoeren van de geplande activiteiten.
CHECK: Bepalen in hoeverre de afgesproken doelen zijn gehaald.
ACT: Analyseren van de afwijkingen en nemen van maatregelen.

De PLAN activiteit start vanuit een bepaalde beginsituatie van de kwaliteit. Om deze beginsituatie in kaart te brengen wordt er gebruik gemaakt van verschillende interne en externe informatiebronnen.

Instrumenten school interne kwaliteitszorg

De volgende instrumenten en procedures worden ten behoeve van de interne kwaliteitszorg gehanteerd:

- De methode gebonden toetsen.
- Het Cito Leerling Volgstelsel voor primair onderwijs vanaf groep 3 en de Cito eindtoets.
- Voor de groepen 1 en 2: Pravoo en de schoolspecifieke afgesproken EKO doelen (Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers) en KIJK (St. Michaëlschool).
- Conclusies op leerling-, groeps- en schoolniveau.
- Toetskalender.

- WMKpo.
- Collegiale consultaties.
- Klassenbezoeken door intern begeleider en directeur.
- Flitsbezoeken directeuren / intern begeleiders
- Schoolplan, jaarplan, jaarverslag en schoolgids.
- Onderwijsinhoudelijke vergaderingen.
- Functioneringsgesprekken en voortgangsgesprekken leerkrachten en directeur.
- Het directie overleg en het functioneringsgesprek van het bestuur met de directeur.
- Provinciale Audit (november 2018)

Instrumenten externe kwaliteitszorg

Het inspectierapport en een Oudertevredenheidsonderzoek worden ten behoeve van de externe kwaliteitszorg gehanteerd.

6. Identiteit

In 2018 hebben de scholen wederom actief invulling gegeven aan waardengebaseerd onderwijs. Het is verder een rustig jaar geweest met tijd om de eerder ontwikkelde ideeën te borgen. Begeleiding op het gebied van identiteit wordt door Onderwijsbureau Meppel verzorgd en daar wordt naar behoefte gebruik van gemaakt. Op beide scholen zijn er teams aanwezig die zich bezighouden met identiteit gerelateerde zaken.

Gedurende het jaar zijn de katholieke vieringen gevierd waaraan zoals altijd ook de CKV-keuzemiddagen zijn gekoppeld.

Op de Katholieke Daltonsschool Bisschop Bekkersschool is er op 1 november een Allerzielen 'Eigen Stijl' bijeenkomst geweest, waar iedereen, onafhankelijk van de eigen religieuze of levensbeschouwelijke achtergrond, op eigen wijze een kaarsje kon branden.

De in 2017 ingezette nieuwe aandacht voor de naamdagen van de St. Michaëlschool en St. Franciscus bevallen goed. Beide naamdagen zijn gevierd in respectievelijk de St. Jozefkathedraal en de St. Franciscuskerk. De vieringen werden begeleid door pastoor Jellema.

In het najaar is het meerjaren-beleidsdocument vastgesteld door het bestuur. Met dit document als onderlegger wordt de komende jaren gewerkt aan een werkdocument identiteit en wordt er gekeken of dit geïntegreerd kan worden in een centraal beleidsdocument voor het KOC. Nieuwe onderzoeken op het gebied van katholiek onderwijs in Nederland en nieuwe bevindingen kunnen zo een plek krijgen in het beleid rondom identiteit van KOC.

7. Materiële zaken en huisvesting

Het materieel beleid van KOC is gericht op het creëren van een omgeving waarin goed, gezond en veilig kan worden gespeeld, geleerd en gewerkt. Dat betekent bijvoorbeeld een goed binnenklimaat, een goed onderhouden en opgeruimd schoolgebouw, prettig en doelmatig ingerichte lokalen, goede onderwijsmethoden, goed schoolmeubilair en moderne ICT-voorzieningen. Dit alles met oog voor duurzaamheid. Daarnaast betekent het ook iets voor de directe omgeving: een aantrekkelijk plein met voldoende speelvoorzieningen en een veilige verkeerssituatie rondom de school. KOC heeft drie schoolgebouwen in gebruik: de St. Michaëlschool aan de Butjesstraat, haar dependance St. Franciscus aan de Star Numanstraat en de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers aan de Siriusstraat.

Investerings

Voor 2018 was een investeringsbudget voor ICT, Onderwijsmethoden en Inventaris begroot van €161.150. De gerealiseerde investeringen zijn met €154.596 dus €6.554 lager dan begroot.

	Begroting 2018	Realisatie 2018
ICT	€ 59.400	€ 60.993
Onderwijsmethoden	€ 50.000	€ 49.637
Inventaris	€ 51.750	€ 43.966
Technische installaties	€ 958	€ 4.467
Totaal	€ 162.108	€ 159.063

Bevorderen duurzaamheid en energiebesparing

KOC zet in op duurzaamheid en het terugdringen van het energieverbruik. Zowel de St. Michaëlschool als de KDS Bisschop Bekkers hebben ook in 2018 weer deelgenomen aan het Energy Challenge project waarbij de leerlingen zich verdiepen in energieverbruik en besparingsopties. Daarnaast wordt bij verbouwingen en aanpassing van de ruimtes zoveel mogelijk worden gekozen voor duurzame en energiezuinige opties (bijvoorbeeld isolatie, materialen, verlichting, WTW, etc.).

In 2015 en 2016 is op de St. Michaëlschool met het project Fris en Duurzaam extra ingezet op de verbetering van het klimaat en de terugdringing van het energiegebruik. Tevens zijn er 72 zonnepanelen aangebracht op het dak van de school, deze produceren ca. 18.000 kWh per jaar. In 2017 heeft ook dependance St. Franciscus middelen ontvangen vanuit het project Fris en Duurzaam van de gemeente.

In 2018 is KDS Bisschop Bekkers als 1 van 11 scholen in Nederland geselecteerd voor het Innovatieprogramma aardgasvrije en frisse basisscholen". De school ontvangt een stimuleringsbijdrage van 350 kEuro. In dit project kiest de school voor het aansluiten op het nieuwe warmtenet van Warmtestad. Dit houdt in dat er een hoog temperatuur aansluiting wordt gerealiseerd waarbij de bestaande installatie minimaal hoeft worden aangepast. De verouderde leidingen van de verwarmingsinstallatie en verouderde radiatoren worden wel vervangen. Verder zal de schil waar nodig worden aanpast en geïsoleerd. Om het toegenomen energiegebruik als gevolg van de luchtbehandelingskasten op te vangen wordt volledige LED-verlichting ingevoerd door de hele school en worden zonnepanelen geplaatst.

Renovatie KDS Bisschop Bekkers

Enkele jaren geleden stond KDS Bisschop Bekkers op de nominatie om voor renovatie/verbouwing te worden opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan 2016-2020 van de gemeente. Vanwege de doorcentralisatie van groot onderhoud is dat er toen niet van gekomen. Renovatie stond vanaf dat moment niet in de wet en het was onduidelijk wie er verantwoordelijk was voor de renovatie. KOC is – o.a. via de Werkgroep Huisvesting Onderwijs – steeds in overleg geweest met de gemeente om deze impasse te doorbreken. Renovatie is niet alleen een duurzame oplossing maar ook goedkoper dan de situatie van steeds meer onderhoud en uiteindelijk nieuwbouw. KOC heeft daarom alvast een plan (inclusief globale kostenraming) laten opstellen voor de renovatie/verbouwing van KDS BBS.

Landelijk (PO-Raad, VNG en Overheid) zijn er gesprekken geweest over normbesteding en renovatie. Insteek was een besteding passend bij de huidige marktontwikkeling en eisen van bouwregelgeving. Daarnaast zou renovatie – naast vervangende nieuwbouw – een plek moeten krijgen in de verordening huisvesting. Voor renovatie zal waarschijnlijk een bijdrage worden gevraagd van zowel gemeente als schoolbesturen. De bijdrage van de schoolbesturen zou het inzetten van de middelen voor "groot onderhoud" kunnen zijn.

In 2018 heeft de gemeente Groningen een houtskoolschets opgesteld voor een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) dat medio 2019 zou moeten verschijnen. Met de sectorraden PO/ VO en de VNG is de gemeente van mening dat renovatie een plaats moet krijgen binnen de wet- en gemeentelijke regelgeving. Renovatie van bestaande schoolgebouwen moet uit het oogpunt van verduurzaming een prominente rol krijgen binnen het gemeentelijk vastgoedbeleid.

Het streven van KOC is dat KDS Bisschop Bekkers voor het jaar 2020 wordt opgenomen in het nieuwe IHP en dat aanpassingen in het "Innovatieprogramma aardgasvrije en frisse basisscholen" gelijktijdig met de renovatie uitgevoerd gaan worden.

Uitbreiding St. Franciscus

Dependance St. Franciscus groeit de komende jaren met steeds een instroomgroep van ongeveer 30 leerlingen. Dat betekent dat er tot aan 2021 elk jaar nieuwe ruimtes geschikt moeten worden gemaakt. Daarvoor worden aanvragen "uitbreiding huisvesting" bij de gemeente ingediend. Bij de verbouwingen zijn duurzaamheid en een gezond binnenklimaat belangrijke uitgangspunten. Daarnaast zijn er jaarlijks aanvullende investeringen nodig voor ICT, onderwijsmethoden en inventaris.

In 2018 zijn er weer een lokaal en toiletruimte geschikt gemaakt vanuit het Huisvestingsprogramma 2018 budget. Daarnaast is via het huisvestingsprogramma 2019 een aanvraag ingediend voor de aanpak voor de rest van het gebouw. In dit programma is 900 kEuro toegekend voor het herstel van achterstallig onderhoud en de renovatie van de rest van het gebouw op voorwaarde van juridische overdracht per 1-1-2020 van het gehele gebouw naar KOC.

Aardbevingsbestendigheid van (het interieur van) de gebouwen

In 2015 heeft de gemeente een seismische QuickScan laten uitvoeren door abtWassenaar. Doel was de weerbaarheid van de scholen en gymlokalen tegen aardbevingen in kaart te brengen. De inspecties gaven destijds geen aanleiding tot directe maatregelen of direct vervolgonderzoek. Toch heeft de gemeente besloten een deel van de scholen verder te onderzoeken.

In 2017 zijn de gebouwen van de St. Michaëlschool en van dependance St. Franciscus nader onderzocht door W3N Engineers. Bij beide locaties zijn enkele HRBE's (Hoog Risico BouwElementen) geïdentificeerd. Er is 2018 gewerkt aan de planvorming. Uitvoering staat gepland voor 2019.

Begin 2017 heeft KOC een interieurscan laten uitvoeren door abtWassenaar. Daarbij zijn voor de drie schoolgebouwen interieurrisico's geïnventariseerd (objecten die kunnen omvallen, inventaris dat kan vallen van kasten en planken, e.d.). De scholen hebben actie ondernomen om de risico's zoveel mogelijk te beperken

Materiele planning

Met steun van OBM probeert KOC de financiële middelen zo adequaat mogelijk in te zetten. OBM zorgt onder andere voor het opstellen en monitoren van een meerjaren onderhoudsplanning. Om de onderhoudskosten op termijn af te dekken wordt met vaste dotaties de voorziening onderhoud gevormd. Daarnaast is een adviseur van OBM betrokken bij het opstellen van huisvestingsaanvragen bij de gemeente. Voor aanschaf en vervanging van meubilair, OLP en ICT-middelen worden investeringsoverzichten opgesteld. Deze overzichten wordt jaarlijks tijdens de begrotingsgesprekken geactualiseerd.

8. Financiën

Het financieel beleid van KOC is gericht op het in stand houden, vormgeven en laten groeien van kleinschalig katholiek onderwijs in de stad Groningen. KOC streeft daarbij naar een financieel gezonde bedrijfsvoering en een stabiele balans om de continuïteit te waarborgen. Belangrijke aandachtspunten zijn: (1) Het tot stand brengen van een transparant en adequaat financieel beheer, (2) een optimale benutting van de beschikbare middelen voor kerntaken, (3) het op het juiste niveau brengen en houden van de huisvesting, (4) het investeren in de ontwikkeling van de teams en (5) het investeren in de leermiddelen, inventaris en ICT.

KOC stelt jaarlijks in het najaar de begroting op voor het volgend kalenderjaar. De begrotingen van de scholen zijn daar onderdeel van. De begroting wordt ter instemming voorgelegd aan GMR. Na vaststelling door het bestuur wordt goedkeuring gevraagd aan de RvT.

De directeuren zijn verantwoordelijk voor hun eigen budgetten en zijn bevoegd deze te belasten. Met kwartaalrapportages en het online financiële systeem van OBM wordt de voortgang bewaakt. Het jaarverslag vormt het sluitstuk van de planning en control cyclus en wordt conform de code Goed Bestuur openbaar gemaakt.

8.1 Ontwikkeling van het leerlingenaantal

De belangrijkste bekostigingsfactor is het aantal leerlingen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal leerlingen in de periode 2010-2018. Tevens wordt een prognose gegeven voor de periode 2019-2023. Vanaf 2010 is er sprake van een gestage groei van het aantal leerlingen. De groei is met het starten van de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool vanaf 2014 sterker geworden.

Teldatum	Aantal Leerlingen	Percentage Onderbouw	Personele Bekostiging
01-10-2010	375	51%	Schooljaar 2011-2012
01-10-2011	394	51%	Schooljaar 2012-2013
01-10-2012	403	53%	Schooljaar 2013-2014
01-10-2013	425	53%	Schooljaar 2014-2015
01-10-2014	463	56%	Schooljaar 2015-2016
01-10-2015	504	59%	Schooljaar 2016-2017
01-10-2016	532	61%	Schooljaar 2017-2018
01-10-2017	564	61%	Schooljaar 2018-2019
01-10-2018	587	58%	Schooljaar 2019-2020
01-10-2019 (prognose)	613	55%	Schooljaar 2020-2021
01-10-2020 (prognose)	639	53%	Schooljaar 2021-2022
01-10-2021 (prognose)	668	51%	Schooljaar 2022-2023
01-10-2022 (prognose)	672	51%	Schooljaar 2023-2024
01-10-2023 (prognose)	671	51%	Schooljaar 2024-2025

De personele bekostiging vanuit het ministerie is gebaseerd op teldatum 1-10 en geldt voor het daaropvolgende schooljaar.

De vergoeding voor leerlingen in de onderbouw is hoger dan de vergoeding voor leerlingen in de bovenbouw.

Wat betreft de personele inzet volgt KOC de zogenaamde T systematiek. Dit houdt in dat de personele inzet op de scholen wordt gebaseerd op het aantal leerlingen op 1 oktober van het betreffende schooljaar. Deze systematiek wijkt af van de feitelijke bekostiging van het ministerie, welke gebaseerd is op de T-1 systematiek. Vanuit het ministerie wordt de personele bekostiging gebaseerd op het aantal leerlingen op 1 oktober van het voorgaande kalenderjaar.

KOC heeft gekozen voor de "T systematiek" zodat de inzet van personeel wordt gebaseerd op het aantal leerlingen dat aanwezig is. Ze doet dit met het oog op de kwaliteit van het onderwijs. Bij een stijging van het aantal leerlingen zet KOC dus meer personeel in dan het aan middelen van het ministerie ontvangt. Het tekort wordt eerst uit eigen middelen aangevuld. Wanneer de stijging van het aantal leerlingen voldoende groot is wordt achteraf een groeibekostiging door het rijk beschikbaar gesteld.

8.2 Vermogenspositie

KOC maakt gebruik van een aantal kengetallen om haar budgetbeheer en vermogensbeheer tegen het licht te houden. Het gebruik van deze kengetallen en de daarbij gehanteerde signaleringsgrenzen zijn in overeenstemming met de richtlijnen van het ministerie. Hieronder worden de gehanteerde kengetallen en signaleringsgrenzen kort beschreven.

- **De liquiditeit** geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om op tijd haar schulden te kunnen betalen. De liquiditeit wordt bepaald door vlottende activa ten opzichte vlottende passiva. Ondergrens is 1,5.
- **De rentabiliteit** is de verhouding tussen het bedrijfsresultaat en de totale baten. Ondergrens is 0% en bovengrens 5%.
- **De solvabiliteit** geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om in geval van liquidatie aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit is het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal. Ondergrens is 30%.
- **Het weerstandsvermogen** is het vermogen, dat kan worden ingezet om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen. Er zijn twee kengetallen:
 1. Het Eigen Vermogen gedeeld door Totale Baten (EV/TB). Ondergrens is 5%
 2. Het Eigen Vermogen verminderd met de Materiële Vaste Activa, gedeeld door Totale Baten ((EV-MVA)/TB). Ondergrens is 5% en bovengrens is 20%.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Grens- waarden
Liquiditeit	2,53	3,05	2,77	2,03	1,81	2,20	> 1,5
Rentabiliteit	4,00%	2,00%	-2,10%	-1,20%	-0,50%	0,52%	0 - 5 %
Solvabiliteit	72,20%	74,50%	71,8%	69,30%	65,00%	63,16%	> 30%
Weerstandsvermogen EV/TB	50,10%	49,00%	42,90%	38,90%	36,15%	31,88%	> 5%
Weerstandsvermogen (EV-MVA)/TB	10,10%	11,10%	5,90%	3,50%	1,50%	1,76%	5 en 20 %

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van ontwikkeling van de financiële positie van KOC. Deze positie is ten opzichte van het kalenderjaar 2017 iets verbeterd. Dit komt doordat voor 2018 een klein positief resultaat is gerealiseerd.

Door het behaalde resultaat vallen de rentabiliteit en de liquiditeit hoger uit. Indien rekening wordt gehouden met het weerstandsvermogen na aftrek van de materiele vaste activa is deze lager dan de norm. Voor de toekomst dienen eventuele grote risico's zo veel mogelijk te worden vermeden. Een groot deel van het Eigen Vermogen is namelijk al besteed aan de Materiele Vaste Activa.

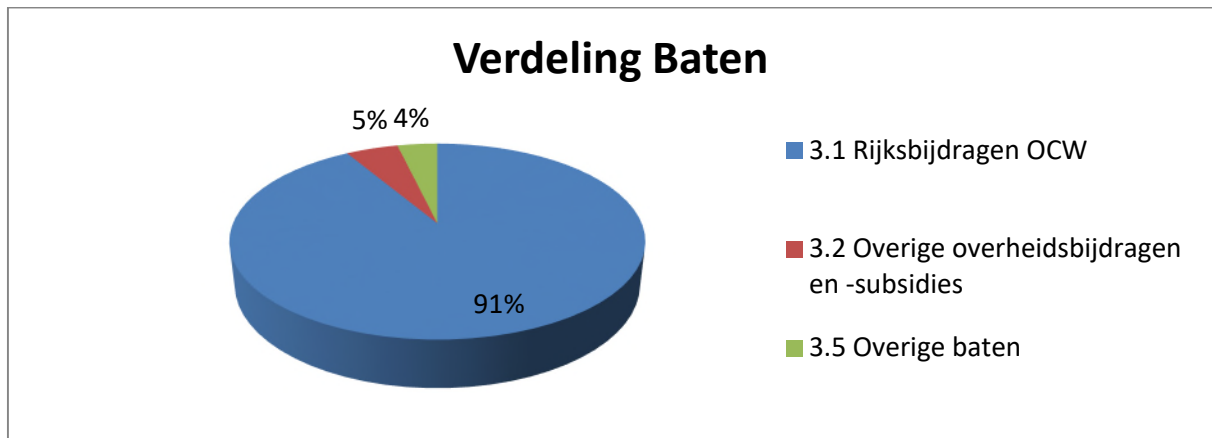
8.3 Exploitatie 2018

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de exploitatie 2018. Het exploitatieresultaat voor 2018 bedraagt € 19.752 positief. Dit is negatiever dan was begroot en positiever dan kalenderjaar 2017. Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door extra kosten voor reproductie en de forse dotatie aan de onderhoudsvoorziening. Zonder deze kosten was het resultaat hoger geweest.

	Begroting 2018	Realisatie 2018	Realisatie 2017
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	3.180.065	3.436.925	2.960.197
3.2 Overige overheidsbijdragen	145.270	182.360	192.968
3.5 Overige baten	75.310	143.774	111.197
Totaal 3. Baten	3.400.645	3.763.059	3.264.362
4. Lasten			
4.1 Personele lasten	2.682.336	2.889.336	2.580.567
4.2 Afschrijvingslasten	156.241	156.188	141.813
4.3 Huisvestingslasten	247.639	298.365	233.559
4.4 Overige lasten	282.119	399.420	325.368
Totaal 4. Lasten	3.368.335	3.743.309	3.281.307
5. Financiële baten en lasten			
5.0 Financiële baten en lasten		2	25
Totaal 5. Fin. baten en lasten		2	25
Resultaat	32.309	19.752	-16.856

Baten

De realisatie van de totale baten is 11% hoger dan de begroting 2018 en 15% hoger dan de totale baten in kalenderjaar 2017.

Bovenstaande grafiek laat zien dat KOC in belangrijke mate (96%) afhankelijk is van de overheid en in veel mindere mate (4%) van de andere inkomsten. De baten bestaan grotendeels uit de Rijksbijdragen OCW (91%).

Bij de Rijksbijdragen OCW speelt het aantal leerlingen een belangrijke rol. De hogere realisatie ten opzichte van de begroting wordt vooral veroorzaakt door normaanpassingen van het ministerie. Daarnaast vielen binnen de Rijksbijdragen OCW de groeitellingen en de ontvangsten van het samenwerkingsverband hoger uit.

De *normaanpassingen* van het ministerie hebben betrekking op de verwerking van de kabinetsbijdrage voor de loonbijstelling, de verwerking van de oploop in het functiemixbudget en middelen voor de uitvoering van enkele onderwerpen uit het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst'. Voor wat betreft dat laatste gaat het specifiek om de gereserveerde middelen voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden van het onderwijzend personeel, de extra middelen voor de kleine scholen toeslag en de extra middelen in verband met de werkdruk. Het bedrag per leerling voor personeel en arbeidsmarktbeleid is verhoogd met €155,55 in verband met afspraken over de werkdruk.

De *groeitellingen* zijn hoger omdat de tussentijdse groei van het aantal leerlingen iets hoger uitviel dan verwacht. Door een arrangement is het bedrag dat is ontvangen vanuit het *samenwerkingsverband* hoger dan begroot.

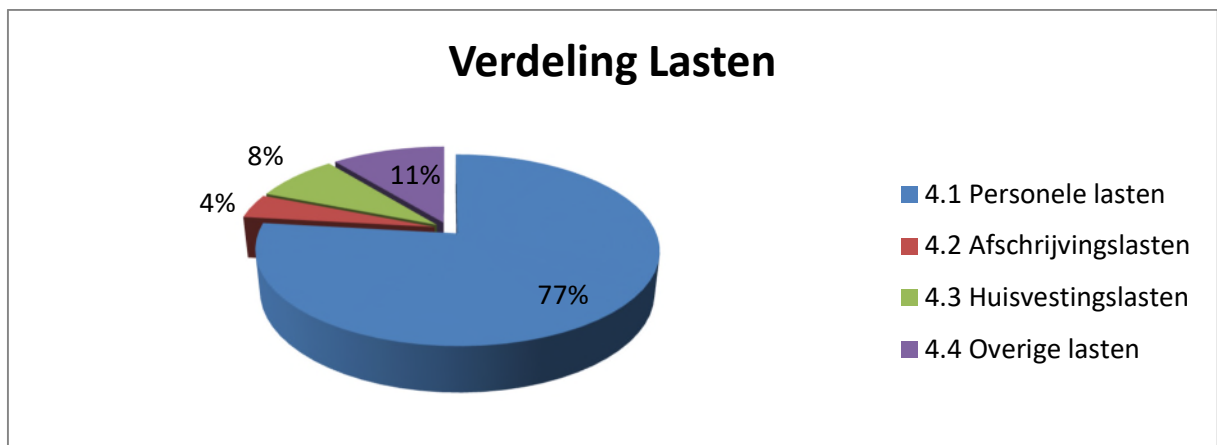
Het verschil met kalenderjaar 2017 kan vooral verklaard worden uit de stijging van het aantal leerlingen en normaanpassingen van het ministerie.

Ook de Overige overheidsbijdragen en -subsidies en de Overige baten zijn hoger uitgevallen dan was begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat baten zijn gerealiseerd die niet waren begroot. Het gaat hierbij onder andere om extra subsidies en subsidies die hoger zijn uitgevallen.

Daarnaast zijn ook ouderbijdragen en detacherings-vergoedingen hoger uitgevallen. De hogere detacheringsvergoedingen hebben betrekking op eigen RTC poolers die bij andere besturen zijn ingezet wegens vervanging. De verschillen met 2017 worden vooral veroorzaakt door de ontvangen subsidies en de ontvangen ouderbijdragen.

Lasten

De realisatie van de totale lasten is 11% hoger dan de begroting 2018 en 14% hoger dan kalenderjaar 2017. De hogere realisatie ten opzichte van de begroting 2017 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door hogere Personele lasten, Huisvestingslasten en hogere Overige lasten. Onderstaande grafiek laat zien dat de lasten in belangrijke mate bestaan uit Personele lasten (77%).

De Personele lasten zijn 8% hoger dan begroot en 12 % hoger dan de realisatie in kalenderjaar 2017. Het verschil met de begroting 2018 wordt veroorzaakt door de hogere salariskosten en de hogere kosten van inhuur van personeel.

De *salariskosten* inclusief de uitkeringen zijn hoger uitgevallen. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere gemiddelde personeelslast. De kosten van *inhuur van personeel* vallen hoger uit doordat een deel van deze inhuur niet was begroot. Het gaat hierbij vooral om de inhuur van poolers van andere schoolbesturen van RTC Groningen. Dit zijn dus eigenlijk vervangingskosten. De vervangingskosten compenseren deze hogere inhuur lasten grotendeels door lagere kosten vervanging eigen rekening ziekte en poolers eigen rekening ziekte.

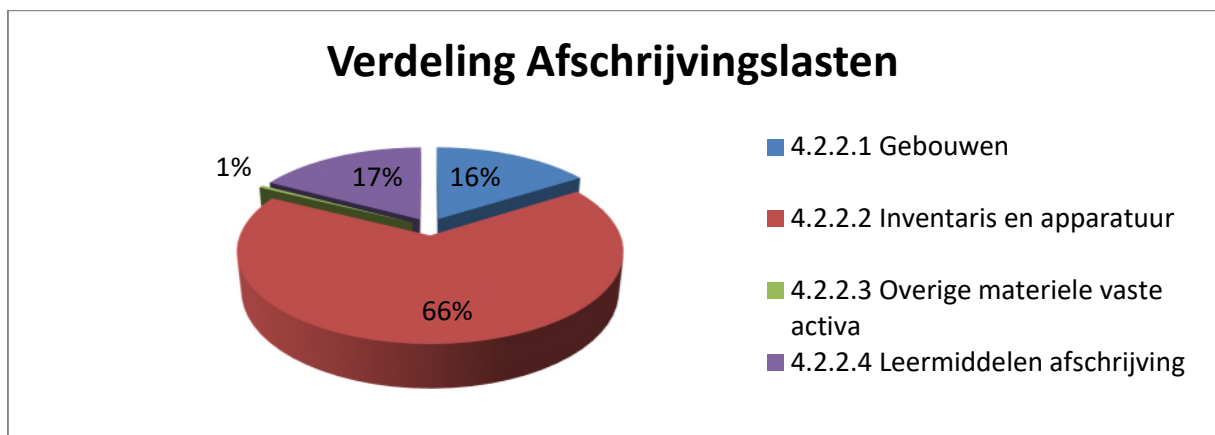
De stijging van de gemiddelde personeelslast wordt vooral veroorzaakt door de nieuwe CAO Primair Onderwijs per 1 september 2018. Hierdoor zijn de lonen per 1 september met 2,5% verhoogd en daarnaast hebben de leraren per 1 september een hogere salarisschaal gekregen. Het verschild overigens per leraar wat dit voor het salaris betekent.

Verder hebben alle leraren in het primair onderwijs in oktober een eenmalige uitkering van 42% van hun nieuwe maandsalaris (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) ontvangen en hebben alle medewerkers in het primair onderwijs (dus ook de leraren) een eenmalige uitkering van 750 euro (naar rato van de aanstelling en aanstellingsduur) ontvangen. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt door de premie aanpassingen en personele mutaties.

In de jaarrekening is rekening gehouden met de voorziening Jubilea. Vanaf 2008 dient een voorziening te worden opgenomen voor de kosten van jubilea van het personeel in geval van een 25-jarig of 40-jarig dienstverband binnen het onderwijs. De voorziening is afhankelijk van de duur van het dienstverband binnen het onderwijs en een blijfkans van het personeel per leeftijdscategorie voor het 25- en het 40-jarig jubileum. De berekening hiervan is gebaseerd op de bekende gegevens "Dienstverband van het Onderwijs" binnen de personeelsadministratie. Deze berekening levert een dotatie op van 2.007 euro.

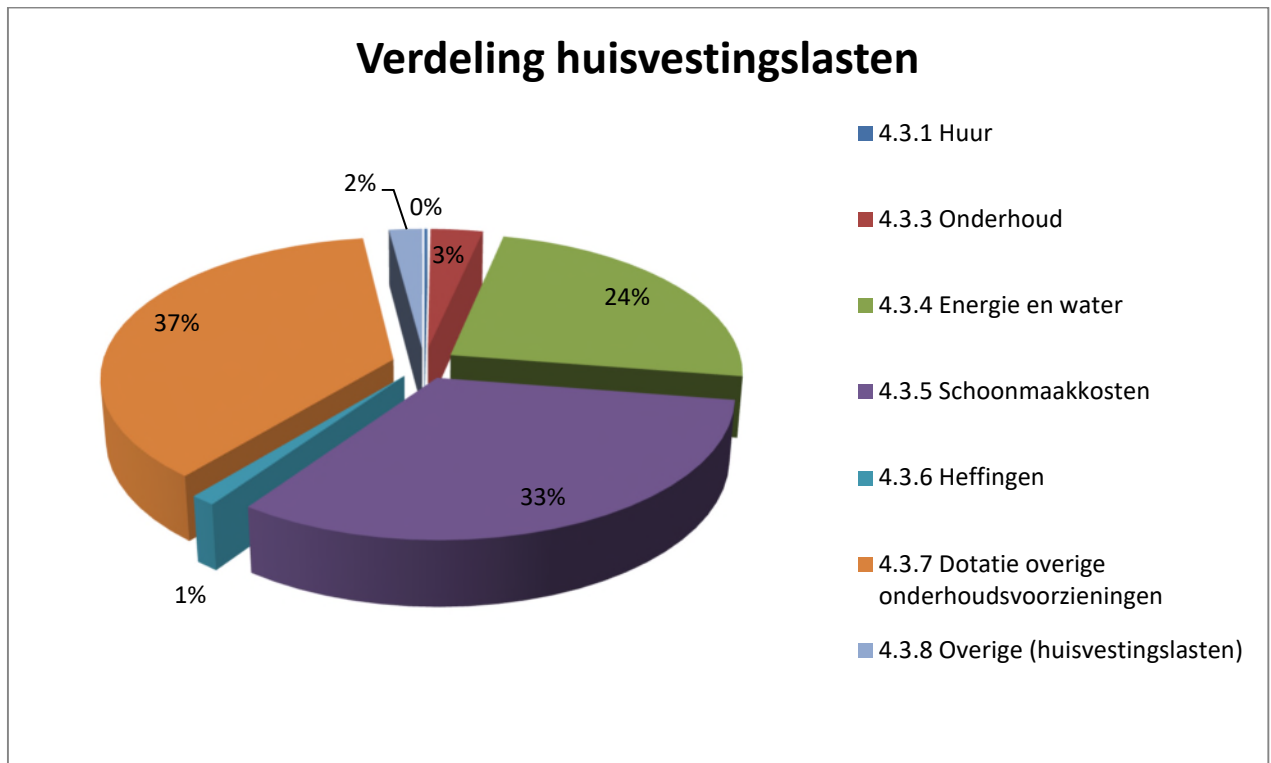
Het verschil met kalenderjaar 2017 (12%) wordt met name veroorzaakt door de aanpassing van de CAO. Hierdoor is de gemiddelde personeelslast ten opzichte van 2017 fors gestegen. Verder vallen de kosten voor inhuur hoger uit, hier worden voornamelijk de inhuur via SLIM gerealiseerd.

De Afschrijvingslasten zijn ongeveer gelijk aan de begroting en 10% hoger dan kalenderjaar 2017. Onderstaande grafiek laat zien dat de afschrijvingskosten grotendeels betrekking hebben op de kosten van Inventaris en apparatuur. Hieronder vallen ook de investeringen in ICT. Daarna hebben de afschrijvingskosten in Gebouwen & Leermiddelen het grootste aandeel.

De gerealiseerde investeringen zijn in 2018 ongeveer gelijk aan de begroting. Het verschil met 2017 wordt veroorzaakt doordat in 2017 meer is geïnvesteerd in ICT waardoor de afschrijvingslasten Inventaris en apparatuur hoger zijn uitgevallen.

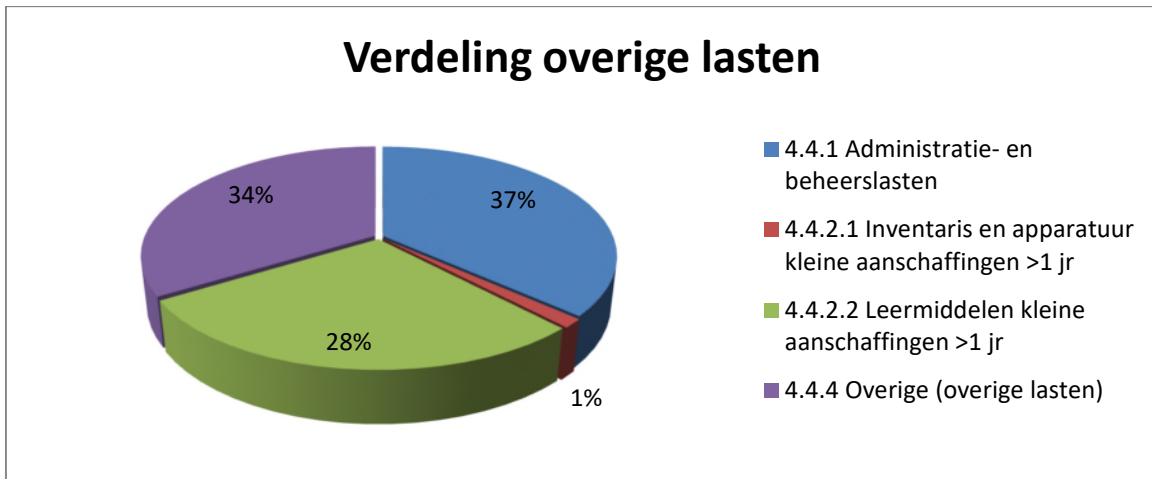
De Huisvestingslasten zijn 20% hoger dan begroot en 28% hoger dan de realisatie van kalenderjaar 2017. Uit onderstaande grafiek blijkt dat de huisvestingslasten voor een belangrijk deel bestaan uit schoonmaakkosten (33%), dotatie onderhoudsvoorziening (37%) en energiekosten (24%).

Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening. Dependance St. Franciscus is opgenomen in de voorziening en hierdoor zal er meer gedoteerd moeten worden aan de onderhoudsvoorziening. Doordat er steeds meer ruimtes van dependance St. Franciscus in gebruik worden genomen stijgen de huisvestingslasten.

Het verschil met kalenderjaar 2017 wordt – net zoals bij het verschil met de begroting – veroorzaakt de hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening en door de hogere schoonmaakkosten.

De overige lasten zijn 42% hoger dan begroot en 23% hoger dan kalenderjaar 2017. Onderstaande grafiek laat zien dat de overige lasten bestaan uit de kosten van administratie en beheer (37%), kosten van leermiddelen (28%), kosten kleine aanschaffingen inventaris en apparatuur (1%) en overige kosten (34%).

Het verschil met de begroting wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten ten laste van subsidies en de hogere reproductie. Tegenover de hogere uitgaven subsidies staan ook hogere baten. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt door hogere kosten van activiteiten. Deze kosten zijn onvoldoende begroot. Verder zijn de reproductiekosten fors hoger. Dit komt door een nabetaling aan Ricoh. Verder zijn de kosten ICT leermiddelen, culturele vorming, huishoudelijke uitgaven en representatiekosten hoger dan begroot.

Het verschil met kalenderjaar 2017 wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten van activiteiten en reproductiekosten.

8.4 Treasurybeleid

Het treasurybeleid is conform het financieel beleidsplan van de stichting uitgevoerd. Het beleid is conform het voorschrift beleggen en belenen van het ministerie. De gelden zijn door KOC weggezet op een spaarrekening. Het gemiddeld gerealiseerd rendement is in 2018 nihil.

9. Continuïteitsparagraaf

KOC is vanuit zijn statutaire opdracht gericht op het in stand houden, vormgeven en laten groeien van katholiek basisonderwijs in de stad Groningen. Bij groei gaat het om groei in de richting van meer kleinschalige scholen of schoollocaties en niet zozeer om groei in de richting van grotere scholen.

Nu de grote investeringen gedaan zijn in huisvesting en ICT, richt de aandacht zich meer op de kwaliteit van het onderwijs, de zorg voor het personeel en de groei van de instroom.

Het financieel beheer zal zich richten op het consolideren dan wel het verbeteren van de huidige balansposities. Om de groei van de scholen mogelijk te maken wordt het geringe gerealiseerde positieve resultaat van 2018 verantwoord geacht. Vanaf 2019 wordt rekening gehouden met een positieve begroting. De onzekerheden ten aanzien van de toekomstige bekostiging leiden ook voor de toekomst tot een behoudend financieel beleid.

Bij de continuïteitbeoordeling worden (1) de instroomprognose en de formatie, (2) de meerjarenbegroting en (3) de activa en passiva op de balans beoordeeld.

Instroomprognose en de formatie vanaf 2018

Kengetallen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal leerlingen	587	613	639	668	672	671
Bestuur / Management (fte)	1,95	2,04	2,04	2,04	2,04	2,00
Personeel primair proces (fte)	32,18	35,21	35,61	36,11	36,86	37,00
Ondersteunend Personeel (fte)	8,80	10,03	10,61	11,60	12,44	12,00

De groei van de instroom heeft geleid tot extra huisvestingsbehoefte en in januari 2015 is de dependance St. Franciscus van de St. Michaëlschool aan de Star Numanstraat in Groningen van start gegaan. Voor noodzakelijke aanpassingen van het gebouw ontvangt KOC middelen van de gemeente Groningen. De groei van de instroom zal ook leiden tot extra behoefte aan personeel. Mede gezien de leeftijdsopbouw zullen de komende jaren zich kenmerken door het afscheid van oudere medewerkers en het aantreden van nieuwe medewerkers.

Meerjarenbegroting vanaf 2018

Staat van Baten en Lasten	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Baten						
Rijksbijdrage	€ 3.436.925	€ 3.586.487	€ 3.673.716	€ 3.817.371	€ 3.999.402	€ 4.098.211
Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 182.360	€ 240.842	€ 190.624	€ 173.597	€ 154.050	€ 148.050
College- cursus en/of examengelden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten werk in opdracht van derden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige baten	€ 143.774	€ 140.986	€ 126.400	€ 129.000	€ 129.000	€ 129.000
Totaal Baten	€ 3.763.059	€ 3.968.315	€ 3.990.740	€ 4.119.968	€ 4.282.452	€ 4.375.261
Lasten						
Personeelslasten	€ 2.889.336	€ 3.136.855	€ 3.175.802	€ 3.285.257	€ 3.429.639	€ 3.521.915
Afschrijvingen	€ 156.188	€ 165.450	€ 163.182	€ 159.264	€ 158.883	€ 158.027
Huisvestingslasten	€ 298.365	€ 308.710	€ 310.910	€ 313.210	€ 313.210	€ 313.210
Overige lasten	€ 399.420	€ 315.100	€ 305.014	€ 319.664	€ 322.164	€ 322.164
Doorbetalen aan schoolbesturen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Lasten	€ 3.743.309	€ 3.926.115	€ 3.954.908	€ 4.077.395	€ 4.223.896	€ 4.315.316
Saldo Baten en lasten gewone bedrijfsvoering	€ 19.750	€ 42.200	€ 35.832	€ 42.573	€ 58.556	€ 59.945
Saldo Financiële bedrijfsvoering	€ 2	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal resultaat	€ 19.752	€ 42.200	€ 35.832	€ 42.573	€ 58.556	€ 59.945

Op basis van de bovenstaande meerjarenbegroting volgt hieronder de geprognosticeerde balans voor de komende jaren:

Balansprognose	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Activa						
immateriele vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
materiele vaste activa	€ 1.133.454	€ 1.153.154	€ 1.165.604	€ 1.121.640	€ 1.064.957	€ 988.184
financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste activa	€ 1.133.454	€ 1.153.154	€ 1.165.604	€ 1.121.640	€ 1.064.957	€ 988.184
voorraden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
vorderingen	€ 341.954	€ 363.461	€ 365.601	€ 377.199	€ 391.755	€ 396.092
effecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
liquide middelen	€ 424.129	€ 392.673	€ 368.648	€ 528.039	€ 685.620	€ 514.824
Totaal vlottende activa	€ 766.083	€ 756.134	€ 734.249	€ 905.238	€ 1.077.375	€ 910.916
Totaal Activa	€ 1.899.537	€ 1.909.288	€ 1.899.853	€ 2.026.878	€ 2.142.332	€ 1.899.100
Passiva						
algemene reserve	€ 675.520	€ 718.542	€ 755.196	€ 798.591	€ 857.969	€ 918.736
bestemmingsreserve publiek	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
bestemmingsreserve privaat	€ 344.277	€ 343.455	€ 342.633	€ 341.811	€ 340.989	€ 340.167
overige reserves en fondsen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal eigen vermogen	€ 1.199.797	€ 1.241.997	€ 1.277.829	€ 1.320.402	€ 1.378.958	€ 1.438.903
voorzieningen	€ 351.293	€ 301.490	€ 253.410	€ 326.421	€ 369.624	€ 57.870
langlopende schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
kortlopende schulden	€ 348.447	€ 365.801	€ 368.614	€ 380.055	€ 393.750	€ 402.327
Totaal overige passiva	€ 699.740	€ 667.291	€ 622.024	€ 706.476	€ 763.374	€ 460.197
Totaal Passiva	€ 1.899.537	€ 1.909.288	€ 1.899.853	€ 2.026.878	€ 2.142.332	€ 1.899.100

Financiële kengetallen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	63,16%	65,05%	67,26%	65,14%	64,37%	75,77%
Solvabiliteit 2 (incl. voorzieningen)	81,66%	80,84%	80,60%	81,25%	81,62%	78,81%
Liquiditeit: Current Ratio	2,20	2,07	1,99	2,38	2,74	2,26
Liquiditeit: Cash Ratio	1,22	1,07	1,00	1,39	1,74	1,28
Rentabiliteit	0,52%	1,06%	0,90%	1,03%	1,37%	1,37%
Weerstandsvermogen Ministerie	31,88%	31,30%	32,02%	32,05%	32,20%	32,89%
Weerstandsvermogen Ministerie exclusief privaat vermogen	22,71%	22,60%	23,37%	23,67%	24,14%	25,00%
Weerstandsvermogen exclusief de Materiele Vaste Activa	1,76%	2,24%	2,81%	4,82%	7,33%	10,30%

De mutatie op het eigen vermogen heeft betrekking op het exploitatieresultaat en de mutatie van de voorziening is gebaseerd op het verwachte onderhoud voor de komende jaren voor zowel de binnen- als de buitenkant van de schoolgebouwen. Het gaat hierbij dus om het saldo van de dotatie aan de voorzieningen en de geplande onttrekkingen. De Bestemmingsreserve Privaat is in het verleden gevormd bij de opheffing van scholen van KOC.

In verband met het ERD-schap per 1-1-2017 is in de jaarrekening 2016 een Bestemmingsreserve ERD gevormd. Het ligt in de bedoeling om de bestemmingsreserve de komende jaren te laten groeien tot een robuuste Bestemmingsreserve ERD van 300k Euro, bij voorkeur via een positief resultaat op de exploitatie. Dit jaar is er door KOC 50 kEuro aan de Bestemmingsreserve ERD toegevoegd. Daarnaast is er 10 kEuro van Stichting Mattheusfonds ontvangen welke is bedoeld voor de Bestemmingsreserve ERD.

Vanuit de meerjarenbegroting en de meerjarenbalans is een meerjaren kasstroomoverzicht opgesteld. Dit overzicht is van belang voor KOC gezien de huisvesting van dependance St. Franciscus en de extra kosten die daaruit voortkomen. Daarnaast is het van belang omdat KOC investeringen moet doen om de groei van het aantal leerlingen op te kunnen vangen. Uit het overzicht blijkt dat KOC deze investeringen en extra kosten de komende jaren kan opvangen, zonder in liquiditeitsproblemen te komen. Uiteraard moeten dan wel de begrote resultaten gerealiseerd worden.

Kasstroom	2019	2020	2021	2022	2023
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Kasstroom uit bedrijfsoperaties					
- Resultaat voor financiële baten en lasten	€ 42.200	€ 35.832	€ 42.573	€ 58.556	€ 59.945
- Aanpassingen voor					
-- afschrijvingen	€ 165.450	€ 163.182	€ 159.264	€ 158.883	€ 158.027
-- mutaties voorzieningen	- € 49.803	- € 48.080	€ 73.011	€ 43.203	- € 311.754
-- overige mutaties EV	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- Veranderingen in vlottende middelen					
-- vorderingen	- € 21.507	- € 2.140	- € 11.598	- € 14.556	- € 4.337
-- kortlopende schulden	€ 17.354	€ 2.813	€ 11.441	€ 13.695	€ 8.577
Ontvangen interest	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Betaalde interest	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 153.694	€ 151.607	€ 274.691	€ 259.781	- € 89.542
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
(Des)investeringen immateriële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
(Des)investeringen materiële vaste activa	- € 185.150	- € 175.632	- € 115.300	- € 102.200	- € 81.254
(Des)investeringen financiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- € 185.150	- € 175.632	- € 115.300	- € 102.200	- € 81.254
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Mutatie langlopende schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Mutatie liquide middelen					
Beginstand liquide middelen	€ 424.129	€ 392.673	€ 368.648	€ 528.039	€ 685.620
Mutaties liquide middelen	- € 31.456	- € 24.025	€ 159.391	€ 157.581	- € 170.796
Eindstand liquide middelen	€ 392.673	€ 368.648	€ 528.039	€ 685.620	€ 514.824

10. Risicoparagraaf en Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het primair onderwijs en dus ook KOC opereert in een dynamisch en complexe omgeving. Dit kan risico's met zich meebrengen. Mogelijke risico's worden meegenomen in de planning en control cyclus. De kwartaal-managementrapportages vormen hierbij een belangrijk instrument.

Op de meeste beleidsterreinen is er sprake van een stabiliteit van het risico. Het is echter mogelijk dat er nieuwe risico's ontstaan of dat risico's groter worden. Zo zal bijvoorbeeld de krapte op de arbeidsmarkt kunnen leiden tot risico's bij het personeel (o.a. vervangingen). Op dit moment zijn de risico's beheersbaar en is de organisatie in control.

Interne risicobeheersing en controlesysteem

Het interne risicobeheersingssysteem van KOC bestaat uit:

- De planning- en controlecyclus: elk jaar wordt voor de komende vijf jaar een financiële planning opgesteld. In deze plannen worden het strategische beleid en de financiering hiervan verder uitgewerkt. Het plan omvat ook de strategische doelstelling en het budget voor het komende jaar. Periodiek wordt gerapporteerd over de operationele en financiële performance (early warning system) middels planning & control sessies.
- Accountantsverklaring: hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd.
- Rollenscheiding: binnen KOC zijn de functies van bestuur en intern toezicht statutair verdeeld over twee organen. Een raad van toezicht die toeziet en een bestuur dat bestuurt. KOC volgt de code goed bestuur.

Instroom leerlingen

De instroom van leerlingen en leerlingenaantallen vormen een vast agendapunt van de bestuursvergaderingen. Uit de tabel wordt duidelijk dat het aantal leerlingen en daarmee ook de KOC-organisatie nog een aantal jaren geleidelijk zal groeien. De St. Michaëlschool (SMS) en de Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers (BBS) lijken te stabiliseren op ongeveer 225 leerlingen op teldatum 1-10. De groei wordt veroorzaakt door dependance St. Franciscus (SFS). Deze locatie groeit tot 2021 met steeds een instroomgroep van ongeveer 30 leerlingen. In 2021 zal ook deze locatie stabiliseren rond 225 leerlingen omdat er vanaf dit jaar steeds een groep 8 de school zal verlaten.

	SMS	SFS	BBS	TOT
2023	225	228	218	671
2022	225	226	221	672
2021	225	218	225	668
2020	226	188	225	639
2019	226	160	227	613
2018	225	133	229	587
2017	221	104	239	564
2016	218	81	232	531
2015	215	48	239	502
2014	220	14	229	463
2013	214		211	425
2012	205		198	403
2011	189		204	393
2010	190		188	378

Achterstandsgelden

In de huidige gewichtenregeling bepaalt het opleidingsniveau van de ouders het gewicht van de leerling (0,0, 0,3 of 1,2).

Voor gewichtenleerlingen (0,3 en 1,2) zijn aanvullende budgetten beschikbaar, zowel via de reguliere bekostiging als de bekostiging voor impulsgebieden. Zowel de St. Michaëlschool als de KDS Bisschop Bekkers liggen met hun postcode in een impulsgebied. De St. Michaëlschool heeft slechts een klein aantal gewichtenleerlingen (ongeveer 1%). De KDS Bisschop Bekkers heeft meer gewichtenleerlingen, al is het aantal de laatste jaren sterk afgenomen (van 40% in 2012 naar 19 % in 2018). Deze afname heeft deels te maken met een controle van de gewichten in 2013 en een hercontrole in 2015.

Er is landelijk veel ontevredenheid over de huidige gewichtenregeling. In 2018 werd duidelijk dat met ingang van het schooljaar 2019-2020 de gewichtenregeling zal veranderen. Het gewicht wordt dan niet meer alleen bepaald door het opleidingsniveau van de ouders, maar wordt door CBS berekend op basis van een combinatie van 5 factoren. De scholen hoeven dus geen gegevens meer aan te leveren. Dit pakt positief uit voor KOC (en dus met name KDS Bisschop Bekkers). Na vier schooljaren komt er naar schatting 137 kEuro meer binnen (onderwijsachterstandsgelden gaan van 127 kEuro naar 264 kEuro). Dit bedrag wordt geleidelijk in 4 jaar bereikt: 19/20: +€69.766; 20/21: +€90.286; 21/22: +€113.542; 22/23: +€136.797.

Onderwijskwaliteit

Vakmanschap: Voor een goede onderwijskwaliteit is het vakmanschap van de directeur en de leerkrachten van centraal belang. Om vakmanschap te waarborgen wordt er in de gesprekkencyclus uitdrukkelijk aandacht besteed aan de eigen en de schoolontwikkeling. Voor scholing worden jaarlijks voldoende budgetten beschikbaar gesteld.

Cyclische rapportage: KOC heeft een 4-jaren kalender voor kwaliteitsrapportages opgesteld. Ze beschikt daarmee over een periodiek overzicht (dashboard) voor onderwijskwaliteit. De kalender geeft aan op welk moment in de 4-jaren cyclus onderzoeken en analyses wordt verwacht. De rapportages hierover worden besproken in het onderwijsoverleg (twee bestuursleden met portefeuille onderwijs, directeuren en bestuursmanager) en de bestuursvergadering. Op deze manier is het toezicht en de sturing op onderwijskwaliteit vergelijkbaar met hoe het toezicht en de sturing op de financiën binnen KOC is geregeld. In de 4-jaren kalender zijn ook de schoolplannen en de jaarverslagen en jaarplannen opgenomen. Bij het proces van plannen en uitvoeren van de verbeteracties wordt gebruik gemaakt van de PDCA-cyclus. De scholen en het bestuur leggen verantwoording af over de onderwijskwaliteit aan de GMR en de RvT en communiceren hierover via hun websites en Scholenopdekaart.

Inspectie en audits: KOC heeft begin 2016 deelgenomen aan de pilot "Bestuursgericht Toezicht" van de inspectie. Bestuur en scholen kwamen positief uit het inspectie onderzoek met scores van voldoende en goed op de onderzochte onderwerpen. KOC neemt ook deel aan het Provinciale Auditteam. De eerste 4-jaarlijkse audit heeft plaatsgevonden in 2018 en liet positieve resultaten zien voor de KOC scholen.

Passend onderwijs: De invoering van passend onderwijs brengt mogelijk een risico met zich mee, doordat ook kinderen geholpen moeten worden met een zwaardere problematiek. Iets waarop de KOC organisatie zich blijvend moet instellen.

Personeel

Het is belangrijk het personeelsbestand in overeenstemming te houden met de leerlingaantallen. De organisatie beschikt over betrouwbare cijfers over leerlinginstroom, personeelsverloop en personeelsopbouw. Daarmee worden mogelijke risico's adequaat in de hand gehouden.

Krapte op de arbeidsmarkt: Net als in 2017 werd ook in 2018 duidelijk wat de gevolgen zijn van de krapte op de arbeidsmarkt. Vervanging regelen blijkt steeds lastiger en het wordt tevens moeilijker om leerkrachten te vinden voor reguliere plekken. De KOC scholen hebben in 2018 gestaakt voor aanvullende financiering van het basisonderwijs. Het KOC bestuur heeft zich achter de acties geschaard. De acties hebben in 2018 geleid tot toekenning van werkdrukmiddelen en hogere salarissen. Hopelijk leidt dit tot een hoger aantrekkelijkheid van het beroep. In verband met de ketenbepaling van de WWZ is KOC in 2016 aangesloten bij de vervangingspool van RTC Groningen. Dit betekent dat een aantal medewerkers van KOC werkzaam zijn in deze pool.

Ziekteverzuim: De ziekteverzuimcijfers van de laatste jaren tonen aan dat aandacht voor het thema verzuim heeft geresulteerd in een laag ziekteverzuim tussen 1 en 3 procent in de periode 2012-2018. Uitzondering vormt het jaar 2016 met een ziekteverzuim van 4,3% door twee langdurig zieken in de eerste helft van dat jaar. Het ziekteverzuim binnen KOC valt daarmee (ruim) onder het sectorgemiddelde van 5%. Bij de begroting van de scholen worden budgetten toegekend voor 4% ziekteverzuim.

Eigen RisicoDrager (ERD): KOC heeft in 2016 een aanvraag bij het vervangingsfonds gedaan voor ERD-schap per 1-1-2017. Deze aanvraag is mede door de lage verzuimcijfers van voorgaande jaren gehonoreerd. Om de risico's van ERD af te dekken is in de jaarrekening 2016 een Bestemmingsreserve ERD gecreëerd. Net als vorig jaar heeft het KOC bestuur besloten om 60k Euro toe te voegen aan deze bestemmingsreserve vanuit de algemene reserve. Het ligt in de bedoeling om de Bestemmingsreserve ERD de komende jaren te laten groeien tot een robuuste bestemmingsreserve ERD van 300k Euro, bij voorkeur via een positief resultaat op de exploitatie.

Beleid beheersing uitgaven inzake uitkering na ontslag: KOC werkt conform de wet en reglementen van het Participatiefonds. Dat betekent dat uitkeringen na ontslag voor rekening komen van het Participatiefonds. Daarnaast wordt in de begroting rekening gehouden met eventuele kosten van een ontslag/vaststellingsovereenkomst (ontslag/transitievergoeding). Op deze manier worden mogelijke risico's in de hand gehouden.

Bij het beëindigen van een dienstverband via een vaststellingsovereenkomst volgt KOC een procedure waarin beide partijen zich laten vertegenwoordigen door een juridisch adviseur. Daarbij wordt in onderling overleg een ontbindingsvergoeding vastgesteld.

Huisvesting

Met ingang van kalenderjaar 2015 is het buitenonderhoud overgeheveld van gemeenten naar de schoolbesturen. Mogelijke risico's zijn afgedekt door zorg te dragen voor adequate dotaties aan de onderhoudsvoorziening.

KDS Bisschop Bekkers: KDS Bisschop Bekkers stond op de nominatie om voor renovatie/verbouwing te worden opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan 2016-2020 van de gemeente. Vanwege de doorcentralisatie van groot onderhoud is dat er niet van gekomen. Renovatie stond vanaf dat niet in de wet en gemeente noch schoolbestuur is verantwoordelijk voor de renovatie van een gebouw. In 2018 heeft de gemeente Groningen een houtskoolschets opgesteld voor een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) dat medio 2019 zou moeten verschijnen. Met de sectorraden PO/ VO en de VNG is de gemeente van mening dat renovatie een plaats moet krijgen binnen de wet- en gemeentelijke regelgeving. Renovatie van bestaande schoolgebouwen moet uit het oogpunt van verduurzaming een prominente rol krijgen binnen het gemeentelijk vastgoedbeleid. Het ligt voor de hand dat KDS Bisschop Bekkers weer wordt opgenomen voor renovatie in het nieuwe IHP. In 2018 KDS Bisschop Bekkers als 1 van 11 scholen in Nederland geselecteerd voor het Innovatieprogramma aardgasvrije en frisse basisscholen". De school ontvangt een stimulerings-bijdrage van 350 kEuro. Het streven van KOC is de renovatie van het gebouw gelijktijdig met de aanpassingen in het kader van het "Innovatieprogramma aardgasvrije en frisse basisscholen" worden uitgevoerd.

St. Franciscus: Het gebouw van dependance St. Franciscus heeft in de periode voordat het door KOC in gebruik is genomen weinig onderhoud genoten. Dependance St. Franciscus groeit de komende jaren met steeds een instroomgroep van ongeveer 30 leerlingen. Dat betekent dat er tot aan 2021 elk jaar nieuwe ruimtes geschikt moeten worden gemaakt. Daarvoor worden aanvragen "uitbreiding huisvesting" bij de gemeente ingediend. Bij de verbouwingen zijn duurzaamheid en een gezond binnenklimaat belangrijke uitgangspunten. Daarnaast zijn er jaarlijks aanvullende investeringen nodig voor ICT, onderwijsmethoden en inventaris. In 2018 zijn er weer een lokaal en toiletruimte geschikt gemaakt vanuit het Huisvestingsprogramma 2018 budget. Daarnaast is via het huisvestingsprogramma 2019 een aanvraag ingediend voor de aanpak voor de rest van het gebouw. In dit programma is 900 kEuro toegekend voor het herstel van achterstallig onderhoud en de renovatie van de rest van het gebouw op voorwaarde van juridische overdracht per 1-1-2020 van het gehele gebouw naar KOC. Omdat het gebouw iets te groot is voor het uiteindelijke leerlingaantal (rond 225) wordt op termijn een tekort op de exploitatie voorzien. Daarom worden enkele lokalen verhuurd aan een kinderopvangorganisatie en wordt de mogelijkheid onderzocht van verzelfstandiging van dependance St. Franciscus. Een eigen BRIN nummer kan zorgen voor voldoende aanvullende middelen.

11. Verslag toezichthouder t.b.v. het Jaarverslag 2018

Op grond van de bestaande Wet PO en de statuten van het KOC, is in 2012 een Raad van Toezicht ingesteld. De gewenste competenties en benoemingswijze van de leden van de RvT en de taken, bevoegdheden en besluitvormingsbepalingen van de RvT, zijn vastgelegd in een reglement dat op 14 februari 2013 door de raad is vastgesteld, na bespreking van het ontwerp daarvan door het bestuur. Overeenkomstig dit reglement dient de RvT in algemene zin toezicht te houden op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden van het bestuur en op de gang van zaken binnen het KOC en de onder de stichting ressorterende scholen. De Raad van Toezicht staat het bestuur verder met raad terzijde, fungeert als klankbord en kan het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren.

De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn zodanig geformuleerd dat zij een deugdelijk en onafhankelijk intern toezicht kan uitoefenen. De belangrijkste concrete en als zodanig in het reglement benoemde bevoegdheden van de RvT betreffen de benoeming en het ontslag van bestuursleden, de goedkeuring van de begroting en jaarstukken en de goedkeuring van bepaalde organisatorische ontwikkelingen en verschillende andere bestuursbesluiten.

De vergadercyclus van de RvT is afgestemd op de planning van de bestuursvergaderingen gedurende het schooljaar en een agendaopbouw die vergelijkbaar is met die van de bestuursvergaderingen.

De RvT komt sinds 2016 vijf keer per jaar bijeen, waarvan een keer met bestuur en directie. In het verslagjaar is dit aantal omhoog gebracht naar zes keer per jaar, omdat er soms teveel tijd zat tussen de vergaderingen. Zaken kunnen echter ook per e-mail besproken en afgehandeld worden. Een dergelijke uitwisseling van informatie en gedachten blijkt ondersteunend te zijn om het elan van de Raad gaande te houden.

Naast de zes reguliere bijeenkomsten nam de Raad ook deel aan een themabijeenkomst met het bestuur en de directeuren over de groeiambitie van de KOC. Voor deze bijeenkomst waren ook de twee aspirant bestuursleden Leontien Enkelaar en Govert Tiddens, ter kennismaking uitgenodigd. De Raad heeft hen per 19 juni 2018 benoemd tot bestuursleden. Cees Holtman en Gert Kortekaas hebben vervolgens per 1 oktober 2018 hun bestuursfunctie neergelegd, waarmee sindsdien in personele zin de banden zijn doorgesneden met het bestuur dat in 2006 de fundamenten van de huidige bestuursstijl heeft gelegd. Samen met de sinds 1 januari 2017 van kracht zijnde verplichting binnen het kader van de Wet Versterking Bestuurskracht Onderwijsinstellingen om twee keer jaarlijks te overleggen met de GMR, waren dit tekenen van een veranderende tijd die de Raad deed besluiten om een themavergadering over haar eigen functioneren te beleggen.

Op 24 september heeft de Raad zich derhalve teruggetrokken om op een stille bezinningsplek haar eigen functioneren onder de loep te nemen en vanuit de raadservaringen en gedachten erover, een blik op de toekomst te werpen. Een van de reflecterende bespiegelingen was dat de Raad in de loop der jaren heeft geëxperimenteerd met een aantal manieren van het uitoefenen van haar taken en bevoegdheden, bewegend tussen in eerste instantie vooral toezicht houden naar vervolgens veel bilateraal adviseren en de huidige situatie die daar ergens tussenin ligt. Bewegingen die we impliciet hebben gemaakt en waarvan het ons wijs leek om die expliciet te bespreken met het bestuur. Dat gesprek heeft plaatsgehad op 17 oktober en had een verhelderend karakter.

Naast bovenstaande bijeenkomsten hebben leden van de Raad aan het begin van het schooljaar een ouderavond op de KDS Bisschop Bekkers en de St. Franciscus bijgewoond. Net zoals bij de contacten met de GMR gaat het daarbij om uitwisselen van informatie, met als doel om de taken en bevoegdheden van de Raad een zo rijk mogelijke invulling te kunnen geven: vanuit de aanwezige deskundigheid van de raadsleden, vanuit de contacten met het bestuur en de bestuursleden, en last but not least vanuit contacten met de scholen. De Raad poogt aldus gehoor te geven aan de missie en visie van de KOC, waarin kleinschaligheid, identiteit en betrokkenheid van ouders centraal staan. De KOC leeft daarbij in een tijd waarin de overheid haar zorgplicht voor het onderwijs heeft overgedragen aan schoolbesturen. De contacten die de Raad in de loop van het verslagjaar binnen de KOC-gemeenschap heeft gehad, aangevuld met haar eigen reflecterende bespiegelingen, leren dat het bestuur in haar zorgplicht de missie en visie niet alleen trouw is gebleven, maar ook uitdraagt. En daarmee was 2018 niet alleen een dynamisch, maar ook een goed KOC-jaar.

Bijlage I: Verantwoording prestatiebox 2018

In juli 2014 is het Bestuursakkoord PO 2014-2020 gesloten tussen OCW en PO-Raad. Dit akkoord bouwt voort op het Bestuursakkoord PO 2012 en geeft invulling aan de ambities van het Nationaal Onderwijs Akkoord en sluit aan bij de lerarenagenda van de minister en staatssecretaris van Onderwijs. Het Bestuursakkoord PO 2014-2020 bevat vier actielijnen:

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
3. Professionele scholen
4. Doorgaande ontwikkelijnen

In het "Dashboard bestuursakkoord po" worden per actielijn de afgesproken doelstellingen weergegeven in termen van indicatoren met streefwaarden (NB: Actielijn 4 is in het dashboard "Gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd" geworden). Een samenvatting van de actielijnen uit het dashboard wordt hieronder weergegeven.

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs

Leerlingen worden voorbereid op de toekomst. Er is oog voor individuele talenten van iedere leerling. ICT kan hierbij ondersteunen. Met digitale leermiddelen kunnen leerroutes beter aangepast worden op individuele leerlingen. Het onderwijsaanbod doet recht aan de brede vorming die recht doet aan de diverse talenten van kinderen.

2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering

De kwaliteit van het onderwijs is verbeterd. Om tot een duurzame onderwijsverbetering te komen, is het zaak dat scholen opbrengsten analyseren en hierover transparant zijn, zwakke scholen zich verbeteren en dat de professionaliteit van besturen blijft gewaarborgd.

3. Professionele scholen

De kwaliteit van het onderwijs is afhankelijk van de inzet en vaardigheden van al deze betrokkenen, waarbij de kwaliteit van de leraar van doorslaggevend belang is. Professionele ontwikkeling heeft prioriteit. Door een divers onderwijsteam worden capaciteiten en kwaliteiten volledig benut. Schoolleiders en -besturen vervullen hier een cruciale rol.

4. Gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd

Kwalitatief goed bewegingsonderwijs in combinatie met een rijk buitenschools aanbod is belangrijk voor de motorische ontwikkeling van kinderen. Dit draagt bij aan het ontwikkelen en behouden van een gezonde en actieve leefstijl, ook op latere leeftijd.

Zie ook:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/12/22/dashboard-bestuursakkoord-po-2017>

Stand van zaken en activiteiten in 2018:

Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs

1. Investerings op het gebied van ICT, zowel methoden als apparatuur (bijvoorbeeld iPads, Prowise borden, computers en infrastructuur).
2. Er is intensief gebruik gemaakt van digitale leermiddelen bij de nieuwe methodes voor WO, rekenen en taal.
3. ICT-vaardigheden van leerkrachten zijn waar nodig verbeterd.
4. Meer aandacht voor meerpresteerders en talent (d.m.v. keuzevakken en teamtraject hoogbegaafdheid en inzet Acadin).
5. Verdere ontwikkeling van het wetenschap en techniek onderwijs (o.a. in samenwerking met Betapunt noord en de universiteit).
6. Deelname aan het programma cultuureducatie met kwaliteit.

Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering

7. Bij het laatste inspectiebezoek hebben scholen en bestuur voldoende en goed gescoord op de indicatoren van kwaliteitszorg. Er wordt binnen KOC gewerkt met een planmatige cyclus van kwaliteitszorg. Scholen hebben in 2018 deelgenomen aan een provinciale audit.
8. Er vallen geen zwakke of zeer zwakke scholen onder KOC.
9. I.v.m. voorgaande is een intensief verbeterprogramma niet aan de orde.
10. D.m.v. van een 4-jaren cyclische kalender voor kwaliteitsrapportages stuurt KOC op onderwijskwaliteit.
11. Bestuur en RvT zijn ondergebracht in twee verschillende organen. Er is sprake van gescheiden functies die statutair zijn vastgelegd.
12. Via Vensterspo zijn weer onderdelen toegevoegd/geactualiseerd op de Scholenopdekaart websites van de scholen.

Professionele scholen

13. Tijdens klassenbezoeken (observaties binnen Coo7) en scholing wordt aandacht besteed aan differentiatievaardigheden.
14. Didactische vaardigheden worden d.m.v. Coo7 in kaart gebracht.
15. Dit geldt ook voor de startende leerkrachten. Streven is dat ze binnen drie jaar startbekwaam zijn.
16. Startende leerkrachten kunnen n.a.v. observaties binnen Coo7 extra worden begeleid.
17. Bij het aanstellen van nieuwe werknemers wordt ook gekeken naar een onderzoekende houding, bv door te kiezen voor kandidaten met een academische (pabo) achtergrond.
18. Leerkrachten worden gestimuleerd om een bachelor of masteropleiding te volgen.
19. Bij het aanstellen van nieuwe leerkrachten is er aandacht voor breed samengestelde teams. Er wordt gekeken naar evenwichtige man/vrouw verdeling, naar een evenwichtige verdeling over leeftijdscategorieën, een onderzoekende houding, het verhogen van het gemiddelde opleidingsniveau en specifieke expertise.
20. De schoolleiders werken aan onderhoud van hun bekwaamheid en hebben zich ingeschreven in het schoolleidersregister. Ze voldoen aan de registratie-eisen en zijn geregistreerd als RDO.

Gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd

22. De scholen bieden twee lesuren p/w bewegingsonderwijs. De lessen worden gegeven door bevoegde leerkrachten.

Bijlage II: Verantwoording middelen Passend Onderwijs 2018

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs van kracht geworden. De kernpunten van deze nieuwe wet zijn:

- Reguliere en speciale scholen werken samen op het gebied van ondersteuning aan leerlingen;
- Scholen hebben een zorgplicht. De school waar de leerling schriftelijk is aangemeld moet zorgen voor een passende plek als er sprake is van zeer specifieke onderwijsbehoeften van een kind;
- Scholen, gemeenten en jeugdhulpverlening werken samen aan de integrale ondersteuning aan leerlingen vanuit onderwijs en zorg;
- Er komt minder regelgeving vanuit Den Haag, maar er kan meer in de eigen regio geregeld worden.

Swv 20.01: De scholen van KOC participeerden tot 1-8-2014 in deelverband 2.01 van het samenwerkingsverband Weer Samen Naar School. In het kader van op 1-8-2014 ingevoerde wet op Passend Onderwijs maken de scholen nu deel uit van het nieuwgevormde regionale Samenwerkingsverband passend onderwijs 20.01 (Swv 20.01). Alle schoolbesturen van de provincie Groningen en de gemeente Noordenveld zijn verenigd in dit samenwerkingsverband. Swv 20.01 is opgedeeld in vier subregio's. De scholen van KOC vallen onder de subregio Groningen stad en Haren. De besturen in iedere subregio werken nauw samen met de andere schoolbesturen uit de regio om optimale ondersteuning aan ieder kind te kunnen bieden en expertise met elkaar te delen. Een van de bestuursleden van KOC heeft zitting in het AB Swv 20.01.

SOP: De scholen binnen het SWV 20.01 hebben met elkaar vastgesteld welke ondersteuning er tenminste op alle scholen geleverd wordt, de zogenaamde basisondersteuning. Daarnaast hebben alle scholen vastgesteld welke extra ondersteuning zij kunnen bieden aan leerlingen, zowel aan leerlingen die zich langzamer ontwikkelen als leerlingen die zich sneller ontwikkelen. De basis- en school specifieke ondersteuning staan beschreven in het SchoolOndersteuningsProfiel (SOP) van de school. Dit SOP is in te zien via de website van de scholen. Kern van het SOP is dat de scholen ernaar streven dat leerkrachten in staat zijn gedifferentieerde ondersteuning te geven en dat er een proactief ondersteuningssysteem wordt gehanteerd om een goed onderwijsrendement mogelijk te maken.

Het jaar 2018 was het vierde volledige kalenderjaar binnen het "nieuwe" samenwerkingsverband. De middelen voor passend onderwijs die via het samenwerkingsverband Swv 20.01 binnen zijn gekomen hebben bijgedragen aan de resultaten van de volgende activiteiten.

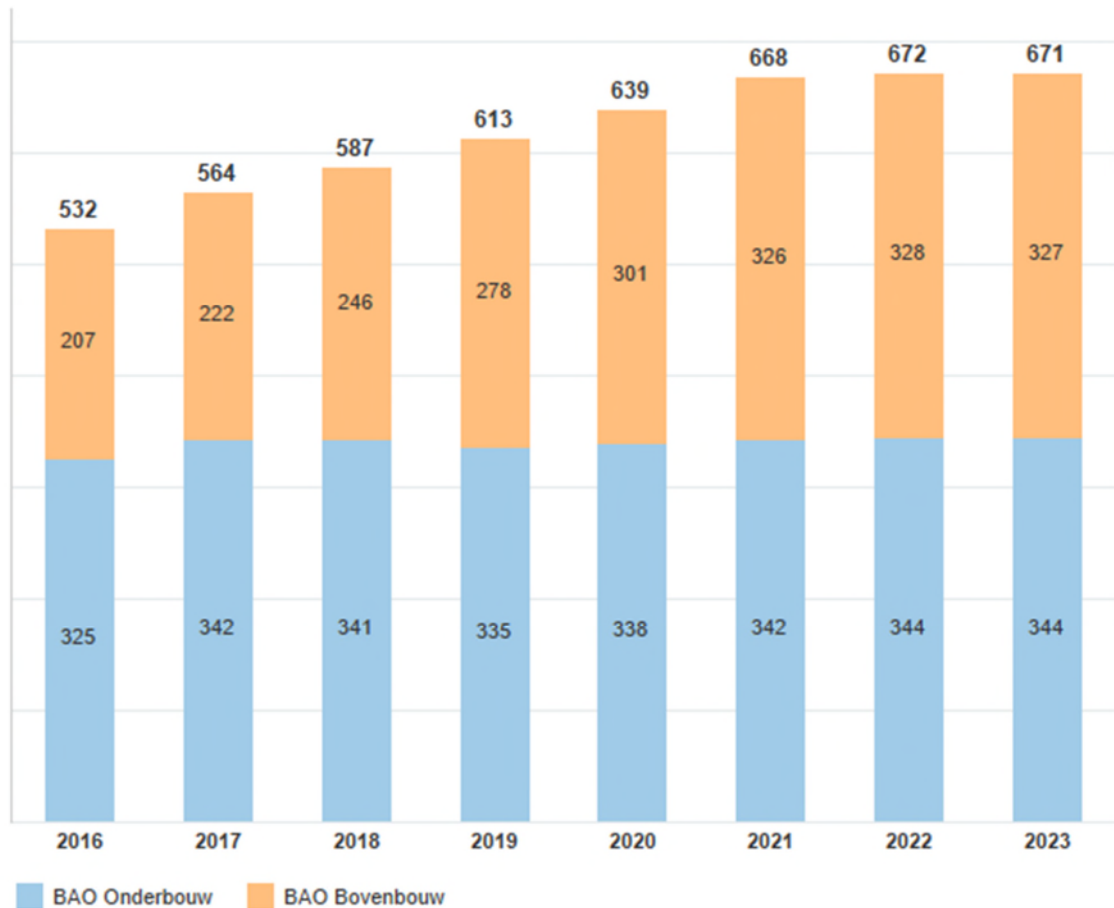
De activiteiten in 2018:

- Inzet van interne begeleiding en onderwijsassistentie voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.
- Aanschaf van diverse materialen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.
- Inzet van orthopedagogen, psychologisch medewerkers en ambulante begeleiders (met name van KCOO) voor consultatie en advies en voor observatie en onderzoek.
- Inzet van externe deskundigen zoals logopedisten, fysiotherapeuten, verpleegkundigen en ergotherapeuten voor afstemming en advisering o.a. met betrekking tot hulpmiddelen.
- Inzet van logopedisten in het kader van een lage taalontwikkeling en problematiek rond NT2.
- Inzet van onderzoek (NIO) bij schoolverlaters die mogelijk worden doorverwezen naar leerwegondersteunend onderwijs dan wel praktijkonderwijs.
- Inzet van zowel interne als externe deskundigen voor het onderhouden van de contacten met ouders.
- Overleg en afstemming tussen betrokken externe deskundigen en leerkracht/intern begeleider.
- Extra begeleiding en scholing van directeur, intern begeleider en leerkrachten op diverse terreinen (o.a. cultuur en sociale veiligheid).

BIJLAGE III: Leerlingen per vestiging

2. Leerlingen

2.1 Totale leerlingen per teldatum

2.2 Leerlingen per teldatum per kostenplaats

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
18FV St. Michaelschool	300	325	226	226	226	225	225	225
18FV-N1 St. Franciscus	0	0	132	160	188	218	226	228
18LM Bisschop Bekkersschool	232	239	229	227	225	225	221	218
Totaal	532	564	587	613	639	668	672	671

2.3 Details per teldatum

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BAD								
Gewicht 0	489	515	541	567	584	623	627	626
Gewicht 0.3	27	33	32	32	31	31	31	31
Gewicht 1.2	16	16	14	14	14	14	14	14
NOAT	153	157	153	153	153	153	153	153

Bijlage IV: Verantwoording inzet Werkdrukmiddelen 2018

De KOC scholen hebben in de periode april/mei/juni 2018 gesprekken gevoerd over de inzet van de werkdrukmiddelen voor het schooljaar 2018-2019. Deze gesprekken hebben geleid tot bestedingsplannen die na instemming door de PMRen in juli 2018 zijn vastgesteld door het bestuur.

De werkdrukmiddelen zijn ingezet voor (1) onderwijsassistenten, (2) vakleerkrachten, (3) uitroosteren van leerkrachten en (4) ict middelen. Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de besteding van de werkdrukmiddelen (€155,55 per leerling) van de KOC scholen.

	# lln 1-10-17	Budget 2018-2019	Bestedingsvoorstel 2018-2019	Besteding 2018		
				Personeel	Materieel	Totaal
KDSB BB	239	€ 37.176	Vakleerkracht muziek: 6 (uur) x (29 wk) x €50 € 8.700 Ipad: 15 (ipads) x €50 € 3.750 Onderwijsassistent: 0,8 fte € 25.200	€ 3.625	€ 1.563	€ 15.688
SMS	221	€ 34.377	Uitroosteren leerkrachten: jan-juli 2019 € 7.500 Onderwijsassistent: 0,7 fte (afh van inschaling) € 27.000	€ 3.125		€ 14.375
SFS	104	€ 16.177	Onderwijsassistent: 0,4 fte (afh van inschaling) € 16.000	€ 6.667		€ 6.667
Totaal		€ 87.730	€ 88.150	€ 35.167	€ 1.563	€ 36.729

KDS BB Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers

SMS St. Michaëlschool

SFS Dependance St. Franciscus

Daarnaast zijn de volgende niet-financiële maatregelen genomen om de werkdruk te verlichten:

1. Verminderen van het aantal vergaderingen (KDS BB).
2. Margedagen inzetten voor overdrachten, bijstellen groepsplannen, analyseren toetsgegevens en voorbereiding ambitiegesprekken (KDS BB, SMS, SFS).
3. Deel van margedagen kan door leerkrachten naar eigen inzicht worden ingevuld (SMS, SFS).
4. Ambitiegesprekken tijdens schooltijd met een invaller als vliegende keep (KDS BB, SMS, SFS).
5. Opslagfactor voor lesgebonden taken van 35% naar 40% (KDS BB, SMS, SFS).
6. Verminderen van niet les-gebonden taken (KDS BB, SMS, SFS).

Bijlage V: Jaarrekening 2018

Stichting Katholieke Onderwijs
Centrale Groningen

Financieel jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	51
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2018	52
Staat van baten en lasten over 2018	54
Kasstroomoverzicht	55
Toelichting behorende tot de jaarrekening:	56
Grondslagen	56
Toelichting op de balans per 31 december 2018	59
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	62
Gebeurtenissen na balansdatum	62
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	63
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018	64
Overzicht verbonden partijen	66
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	67
Bestemming van het resultaat	68
Gegevens over de rechtspersoon	69
Overige gegevens	
Controleverklaring	70

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	1%	-1%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. Een waarde tussen de 1,5 en 2 is goed. Ligt de waarde boven de 1,5 dan is de organisatie in staat aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen.	2,20	1,81
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	63,2%	65,0%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	81,7%	79,2%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>(Eigen vermogen minus Materiele vaste activa) / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	1,8%	1,5%
Aantal leerlingen per teldatum 1-10 (t-1)	564	532
Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)	42,93	40,27
<u>Personeelskosten per FTE</u>	67.308	64.079

A.1.1 Balans per 31 december 2018

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2018	31 december 2017
1.2	Materiële vaste activa	1.133.454	1.130.578
	Totaal vaste activa	<u>1.133.454</u>	<u>1.130.578</u>
1.5	Vorderingen	341.954	259.463
1.7	Liquide middelen	424.129	425.091
	Totaal vlottende activa	<u>766.083</u>	<u>684.554</u>
	Totaal activa	<u><u>1.899.537</u></u>	<u><u>1.815.133</u></u>

2.	Passiva	31 december 2018	31 december 2017
2.1	Eigen vermogen	1.199.797	1.180.045
2.2	Voorzieningen	351.293	257.786
2.4	Kortlopende schulden	348.447	377.302
	Totaal passiva	<u>1.899.537</u>	<u>1.815.133</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	3.436.925	3.180.065	2.960.197
3.2 Overige overheidsbijdragen	182.360	145.270	192.968
3.5 Overige baten	143.774	75.310	111.262
Totaal baten	3.763.059	3.400.645	3.264.427
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	2.889.336	2.682.336	2.580.567
4.2 Afschrijvingen	156.188	156.241	141.813
4.3 Huisvestingslasten	298.365	247.639	233.559
4.4 Overige lasten	399.420	282.119	325.368
Totaal lasten	3.743.309	3.368.335	3.281.307
Saldo baten en lasten	19.750	32.309	16.880-
5 Financiële baten en lasten	2	-	25
Netto resultaat	19.752	32.309	16.856-

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	19.750	16.880-
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	156.188	141.813
- Mutaties voorzieningen	93.507	41.210
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	82.491-	74.749
- Kortlopende schulden	28.855-	63.279
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	158.099	304.170
Ontvangen interest	2	25
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	158.102	304.195
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	159.064-	181.736-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	159.064-	181.736-
Mutatie liquide middelen	962-	122.459
Beginstand liquide middelen	425.091	302.633
Mutatie liquide middelen	962-	122.459
Eindstand liquide middelen	424.129	425.092

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

- Gebouwen 3% en 5% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 10% en 33% van de aanschafwaarde
- Technische inventaris 5% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 11% van de aanschafwaarde
- Vervoermiddelen 20% van de aanschafwaarde

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

De bestemmingsreserve publiek is gevormd in verband met het EigenRisikoDrager-schap van Stichting KOC per 01-01-2017 om de risico's van ERD af te dekken. Hieruit zullen de ziektekosten worden gedekt wanneer het veruimpercentage boven de gestelde norm van 4% ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage. Tot op heden worden er nog maar zeer beperkt verlofplanningen gemaakt op basis van de regeling duurzame inzetbaarheid. De voorziening wordt pas opgenomen als de verplichting betrouwbaar is te schatten.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is een tijdelijke overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalitatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruikt gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 103,8% (Beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2017	Afschrijvingen tot en met 31 december 2017	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018				Aanschaf- waarde per 31 december 2018	Afschrijvingen tot en met 31 december 2018	Boekwaarde per 31 december 2018
				Investeringen	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	582.182	227.910-	354.271	-	-	25.012-	-	582.182	252.922-	329.259
1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.221.612	573.649-	647.963	109.426	0-	103.638-	0	1.331.038	677.286-	653.752
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	263.534	135.190-	128.344	49.637	0	27.539-	0-	313.171	162.728-	150.443
Materiële vaste activa	2.067.327	936.749-	1.130.578	159.064	0	156.188-	0-	2.226.391	1.092.937-	1.133.454

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten Meubilair, Technisch inventaris en ICT middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

1.5 Vorderingen

	31 december 2018	31 december 2017
1.5.1	2.104	32.570
1.5.2	150.684	141.272
De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten vanuit de personele lumpsum, impulsgebieden en personeels- en arbeidsmarktbeleid.		
1.5.6	144.418	68.375
	<i>Overige overlopende activa</i>	<i>43.275</i>
	<i>Kruisposten</i>	<i>1.473</i>
1.5.8	44.748	17.246
Totaal Vorderingen	341.954	259.463

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2018	31 december 2017
1.7.1	293	255
1.7.2	423.836	424.836
	424.129	425.091

2.1 Eigen vermogen

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018		Boekwaarde per 31 december 2018
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
2.1.1	714.946	40.248-	-	674.698
2.1.2	120.000	60.000	-	180.000
2.1.3	345.099	-	-	345.099
	1.180.045	19.752	-	1.199.797

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

	Boekwaarde per 31 december 2017	Mutaties 2018		Boekwaarde per 31 december 2018
		Bestemming resultaat	Overige mutaties	
Overige reserve	120.000	60.000	-	180.000
	120.000	60.000	-	180.000

2.2 Voorzieningen

		Mutaties 2018						
		Boekwaarde per 31 december 2017	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Boekwaarde per 31 december 2018	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
2.2.1	Personeel	10.226	2.007	-	-	12.233	1.077	11.156
	<i>Jubilea</i>	<i>10.226</i>	<i>2.007</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>12.233</i>	<i>1.077</i>	<i>11.156</i>
2.2.3	Overige voorzieningen	247.560	110.000	18.501-	-	339.060	168.784	170.276
	<i>Onderhoud</i>	<i>247.560</i>	<i>110.000</i>	<i>18.501-</i>	<i>-</i>	<i>339.060</i>	<i>168.784</i>	<i>170.276</i>
		<u>257.786</u>	<u>112.007</u>	<u>18.501-</u>	<u>-</u>	<u>351.293</u>	<u>169.861</u>	<u>181.432</u>

2.4 Kortlopende schulden

		31 december 2018	31 december 2017
2.4.3	Crediteuren	51.366	72.550
2.4.4	OCW Dit betreft het saldo van de afgelopen geoordeelde subsidies van OCW.	-	59.989
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	<i>121.731</i>	<i>93.909</i>
2.4.7.3	<i>Premies sociale verzekeringen</i>	<i>8.896</i>	<i>5.710</i>
2.4.7	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>130.627</u>	<u>99.619</u>
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	31.497	26.442
2.4.9	Overige kortlopende schulden	5.707	915
2.4.10.5	<i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	<i>88.233</i>	<i>76.223</i>
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva algemeen</i>	<i>41.017</i>	<i>41.564</i>
2.4.10	Totaal overlopende passiva	<u>129.250</u>	<u>117.787</u>
Totaal kortlopende schulden		<u><u>348.447</u></u>	<u><u>377.302</u></u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Onderwijsbureau Meppel

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

Schilderwerk

Voor het schilderwerk heeft de stichting een langlopende overeenkomst met Boekema. Dit contract loopt tot en met 2021 en deze heeft een totale waarde van € 24.196,- excl. BTW.

Energie

Voor de energielevering heeft de stichting een langlopende overeenkomst gesloten met DVEP en Eneco. Deze contracten lopen tot en met 2020 en deze bedragen respectievelijk € 14.758,- en € 46.710,- per jaar.

Schoonmaak

Voor de schoonmaakwerkzaamheden zijn contracten afgesloten met Glas Glazenwas en Effectief Groep. Het contract met Glas Glazenwas wordt periodiek verlengd en bedraagt ongeveer € 47.250,- per jaar. Het contract met Effectief Groep heeft geen einddatum en bedraagt ongeveer € 33.300,- per jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking:

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Totaalbedrag toewijzing (€)	Ontvangen in 2018	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
Subsidie voor studieverlof			11.790	11.790		X
			<u>11.790</u>	<u>11.790</u>		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Te verrekenen 31-12-18
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand begin 2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Stand ultimo 2018
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	2.967.053	2.755.290	2.578.912
3.1.2.2 Niet geormerkte subsidies	218.374	187.892	150.308
Totaal rijksbijdragen via OCW	3.185.427	2.943.182	2.729.220
3.1.3 Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	251.498	236.883	230.977
Totaal rijksbijdragen	3.436.925	3.180.065	2.960.197

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	127.235	138.270	165.813
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	55.125	7.000	27.155
	182.360	145.270	192.968

3.5 Overige baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.5.1 Verhuur	28.850	26.000	19.400
3.5.2 Detachering personeel	48.037	16.010	53.465
3.5.4 Sponsoring	6.269	-	835
3.5.5 Ouderbijdragen	41.073	32.300	28.219
3.5.6 Overig	19.545	1.000	9.343
	143.774	75.310	111.262

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1.1.1 <i>Bruto lonen en salarissen</i>	2.033.319	1.903.362	1.820.934
4.1.1.2 <i>Sociale lasten</i>	375.042	351.072	315.416
4.1.1.3 <i>Pensioenlasten</i>	261.124	244.434	240.851
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	2.669.485	2.498.868	2.377.200
4.1.2.1 <i>Dotaties personele voorzieningen</i>	2.007	2.500	1.161
4.1.2.2 <i>Personeel niet in loondienst</i>	124.310	83.117	163.291
4.1.2.3 <i>Overig</i>	66.225	55.851	40.766
4.1.2.4 <i>Scholing/opleiding</i>	48.301	42.000	37.547
4.1.2 Overige personele lasten	240.843	183.468	242.765
4.1.3 Af: Uitkeringen	20.992-	-	39.397-
	2.889.336	2.682.336	2.580.567

Realisatie 2018	Realisatie 2017
--------------------	--------------------

Gemiddeld aantal FTE (exclusief vervanging)

43 40

4.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.2.2.1	25.012	25.012	25.012
4.2.2.2	103.638	102.832	91.932
4.2.2.3	704	704	1.023
4.2.2.4	26.835	27.693	23.847
	<u>156.188</u>	<u>156.241</u>	<u>141.813</u>

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.3.1	575	600	726
4.3.3	9.789	11.000	11.186
4.3.4	71.509	65.600	63.125
4.3.5	96.591	88.000	90.338
4.3.6	3.655	5.000	3.687
4.3.7	110.000	70.839	56.771
4.3.8	6.247	6.600	7.727
	<u>298.365</u>	<u>247.639</u>	<u>233.559</u>

4.4 Overige lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.4.1	146.119	119.869	120.107
4.4.2.1	5.222	5.550	4.905
4.4.2.2	113.403	87.100	92.006
4.4.2	118.625	92.650	96.911
4.4.4	134.676	69.600	108.350
	<u>399.420</u>	<u>282.119</u>	<u>325.368</u>

Uitsplitsing

4.4.1.1	3.627		3.521
4.4.1.2	3.146		2.239
Accountantslasten	<u>6.773</u>		<u>5.760</u>

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5 Financiële baten en lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
5.1	2	-	25
	<u>2</u>	<u>-</u>	<u>25</u>

A.1.7 Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Stichting Samenwerkingsverband PO 20-01	Stichting	Gemeente Groningen	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling A van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2018 een bezoldigingsmaximum van € 111.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam	Functie													
Herma Korfage	Voorzitter													
Wietse Blink	Penningmeester													
Loes Lestestruiver	Secretaris bestuur													
Gert Kortekaas	Lid bestuur (t/m 1-10-2018)													
Cees Holtman	Lid bestuur (t/m 1-10-2018)													
Dick Vogel	Lid bestuur													
Victor Scheijde	Lid bestuur													
Leontien Enkelaar	Lid bestuur (vanaf 19-6-2018)													
Govert Tiddens	Lid bestuur (vanaf 19-6-2018)													
Cees Grol	Voorzitter RvT													
Harry Rietman	Secretaris RvT													
Han Bakker	Lid RvT													
Saskia van Dijk	Lid RvT													

2. UITKERINGEN WEGENS BEËINDIGING DIENSTVERBAND AAN TOPFUNCTIONARISSEN MET OF ZONDER DIENSTBETREKKING (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met en zonder dienstbetrekking.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 40.248- wordt onttrokken aan de algemene reserve
- € 60.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve overig

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuur:

- H. Korfage
- W. Blink
- L. Lestestuiver
- D. Vogel
- V. Scheijde
- L. Enkelaar
- G. Tiddens

Toezichthouder:

- C. Grol
- H. Rietman
- H. Bakker
- S. van Dijk

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	53860
Naam instelling	Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen
KvK-nummer	41009615
Statutaire zetel	Groningen
Adres	-
Postadres	Postbus 1462
Postcode	9701 BL
Plaats	Groningen
Telefoon	-
E-mailadres	secretariaat@kocgroningen.nl
Website	www.kocgroningen.nl
Contactpersoon	J. van Lenthe
Telefoon	-
E-mailadres	j.van.lenthe@kocgroningen.nl

BRIN-nummers	18FV	St. Michaelschool
	18LM	Bisschop Bekkerschool

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Katholieke Onderwijs Centrale Groningen, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 20 juni 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. R.M. Janssen RA